

Освітн Траєкторія

ВІТАННЯ

АНОНС

Освітня новина

стор. 2

Таврійському державному
агротехнологічному університету
імені Дмитра Моторного – 90 років!
стор. 3

Миколаївський національний
аграрний університет відстоює
свій фронт

стор. 4

Слово про ПЕДАГОГА

стор. 5-7

Національний університет
цивільного захисту України.
Герої без зброї

стор. 8

150-річчя від дня народження
Соломії Крушельницької

стор. 9

Музика, мистецтво що зцілює

стор. 10-11

Діалог з керівником.
Інтерв'ю з Ігорем Іванюком,
директором Малинського
фахового коледжу

стор. 12

Святкуємо професійні свята
у вересні

стор. 13-16

Студентський спортивний
фронт – незламний!

стор. 17-18

Психологічна підтримка

стор. 19-20

Юридична консультація

стор. 21

Шановні освітяни!

Щиро вітаємо Вас із професійним святом – Днем працівників освіти!

Висловлюємо Вам сердечну вдячність за невтомну працю, великий талант і покликання, неоціненний скарб високої освіченості, самовіддану та подвижницьку працю, педагогічну майстерність і безкорисливе добро, які повсякчас Ви даруєте своїм вихованцям.

Навіть під час війни Ви сумлінно продовжуєте виконувати свою важку, але таку благородну місію. Ви робите визначальний внесок у розвиток України, її майбутнє, формуєте нове покоління її громадян, виховуючи у кожній молодій людині прагнення змінювати на краще своє життя і долю своєї країни.

Натхнення Вам, мудрості і терпіння в нелегкій справі навчання та виховання молодого покоління – майбутнього нашої Батьківщини!

Якнайшвидшої перемоги та миру!

За дорученням колективу

Директор

Науково-методичного центру ВФПО

Тетяна ІЩЕНКО

МАЛІ ІСТОРІЇ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ

Яке страшне слово – війна. Страх. Сльози. Страждання... З перших годин 24.04.2022, коли ми всі були шоковані широкомасштабним загарбницьким вторгненням та війною росії проти України, головним було не розгубитися, сконцентруватися на найважливішому та відповісти на питання, як і чим бути корисними. І освітяни не розгубилися і, як завжди, стали першими на всіх фронтах, адже українці вільні, сильні та незламні духом.

Науково-методичний центр ВФПО працює над підготовкою до видання літопису «Освіта у вогні», в якому представлено власні історії та історії про викладачів, студентів, працівників освіти, розповіді про функціонування закладів освіти в умовах повномасштабної війни росії проти України, моральні й матеріальні збитки системи освіти, участь педагогів у волонтерській діяльності тощо. У літописі зібрано реальні свідчення про воєнні злочини росії проти українського народу. Ми створювали його, щоб ушанувати пам'ять жертв російсько-української війни та надати можливість зрозуміти, яку силу має кожен з нас у боротьбі з ворогом, а також дозволити відчути єдність освітянської спільноти. Попри всі втрати та біль, які вони змушені були пережити, освітяни, студенти продовжують воювати, волонтерити та відбудовувати своє майбутнє.

Усі історії в літописі авторські. Це долі людей, їхні випробування, емоції, життя.

Дякуємо всім, хто долучився до підготовки, наповнення, формування літопису.

Ми продовжуємо виборювати свою свободу та незалежність аж до нашої перемоги, бо ми – незламні!

ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ У 2023 РОЦІ ПРОВЕДУТЬ З 12 ПРЕДМЕТІВ

Зовнішнє незалежне оцінювання у 2023 році буде проведено у звичному форматі. До переліку включено 12 навчальних предметів.

Відповідний наказ про проведення ЗНО наступного року підписав міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет.

Зокрема, до переліку навчальних предметів, з яких буде проведено ЗНО, включено традиційний для довоєнного часу список тестових предметів – українську мову, українську мову і літературу, математику, історію України, біологію, географію, фізику, хімію та чотири іноземних мови: англійську, іспанську, німецьку й французьку.

Зовнішнє незалежне оцінювання з математики (завдання рівня стандарту) та історії України (період 1914 рік – початок ХХІ століття) здійснюватиметься лише для проведення державної підсумкової атестації.

РОЗПОЧАВ РОБОТУ СЕРВІС З ПОВЕРНЕННЯ КОШТІВ ЗА ПРОБНЕ ЗНО

Розпочав роботу спеціальний сервіс для повернення коштів, сплачених за участь у пробному ЗНО, яке у 2022 році було скасовано.

Для повернення коштів учасники мають авторизуватися на сервісі, зазначивши назву регіонального центру, якому було сплачено за послугу, та логін та пароль доступу до персональної сторінки учасника пробного ЗНО.

Повернення може відбуватися на особистий банківський рахунок чи рахунок іншої фізичної особи.

Також охочі можуть здійснити перерахунок коштів на підтримку Збройних сил України.

В Українському центрі оцінювання якості освіти просять уважно перевіряти зазначені на сервісі дані, оскільки вносити зміни до згенерованої заяви не можна.

У випадку неправильного заповнення заяви учасникові доведеться особисто звертатися до регіонального центру оцінювання якості освіти й очікувати опрацювання документів для повернення коштів.

Опрацювання заяв на повернення та переказ коштів одержувачам відбуватиметься у порядку надходження цих заяв.

Сума, що підлягає поверненню, залежатиме від регіону, де вступник планував проходити тестування.

СТУДЕНТИ З ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ ЗМОЖУТЬ ПЕРЕВЕСТИСЯ НА БЮДЖЕТ

Студентам з-поміж внутрішньо переміщених осіб і тих, хто проживає на особливо небезпечних територіях, держава надасть можливість перевестися на навчання коштом держбюджету.

Зокрема йдеться про студентів закладів фахової передвищої та вищої освіти, які були зараховані до закладів у минулих роках на комерційній місця.

Також можливість перевестися на навчання коштом держбюджету планується розширити на тих студентів, які вимушено залишаються на тимчасово окупованих територіях.

Проект урядового рішення розробило Міністерство освіти і науки України з урахуванням пропозицій Мінреінтеграції.

УРЯД ПІДТРИМАВ ІНІЦІАТИВУ МОН ЩОДО МОЖЛИВОСТІ ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ ОСВІТИ І НАУКИ В МЕЖАХ «UNITED 24»

27 вересня 2022 року, під час засідання Уряду ухвалено зміни до проекту Указу Президента «Про невідкладні заходи щодо об'єднання зусиль для підтримки України».

Зокрема, члени Кабміну підтримали ініціативу МОН щодо можливості спрямування благодійних внесків на задоволення потреб освіти і науки в межах «єдиного вікна» національної платформи «UNITED 24».

Від початку широкомасштабного військового вторгнення рф:

- пошкоджено 2260 закладів освіти, 291 заклад зруйновано повністю;
- пошкоджено 15% дослідницької інфраструктури ЗВО;
- потреба у планшетах і ноутбуках: для ЗЗСО та ЗПТО становить майже 400 тис. одиниць, для фахової передвищої та вищої освіти – понад 50 тис.

Завдяки додатковій фінансовій підтримці сфери освіти і науки нам вдасться швидше відбудувати зруйновані і пошкоджені заклади освіти, надавати якісні освітні послуги, а науковим установам дати можливість продовжувати наукову та інноваційну діяльність.

ОСВІТНІЙ ДАЙДЖЕСТ

В ДІЇ З'ЯВЛЯТЬСЯ ДАНІ ПРО ОСВІТУ ТА ПЕРІОД НАВЧАННЯ

МОН повідомляє, що на порталі Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» розміщено електронну бібліотеку, яка налічує 1 335 підручників і посібників. Зокрема, електронні версії підручників для закладів загальної середньої освіти з 1-го до 11-го класу з усіх предметів, різних видань, для корінних народів, національних меншин та осіб з особливими освітніми потребами тощо.

Завдяки QR-коду вчителі та учні можуть за лічені секунди знайти необхідні підручники.

Також до вирішення актуальних питань сфери освіти, зокрема забезпечення підручниками, активно долучається відповідальний бізнес.

Видавництво «Ранок» за сприяння МОН і міжнародних партнерів прагне підтримати учнів, які мають право здобувати якісну системну освіту. Учням і педагогам видавництво надає відкритий доступ до електронних підручників для 1-5 класів з усіх предметів.

Завдяки підручникам також буде реалізовуватися принцип доступності та універсальності освітнього середовища для дітей з особливими потребами.

Безоплатний доступ до підручників можна отримати на сайті.

Освітня компанія «EdPro» відкрила безоплатний доступ до електронних підручників до кінця року. На цей термін буде також надано безкоштовний доступ до інших посібників компанії та підручників, розміщених на сервері.

Крім того, на сайті Всеукраїнської школи онлайн розміщено відеоуроки, тести та матеріали для самостійної роботи з 18 основних предметів для дистанційного та змішаного навчання учнів 5-11 класів та методичної підтримки вчителів.

ВСТУПНИКАМ НАДАНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ НА БЮДЖЕТ

27 вересня 2022 року, під час засідання Уряду ухвалено зміни до проекту Указу Президента «Про невідкладні заходи щодо об'єднання зусиль для підтримки України».

Зокрема, члени Кабміну підтримали ініціативу МОН щодо можливості спрямування благодійних внесків на задоволення потреб освіти і науки в межах «єдиного вікна» національної платформи «UNITED 24».

Від початку широкомасштабного військового вторгнення рф:

- пошкоджено 2260 закладів освіти, 291 заклад зруйновано повністю;
- пошкоджено 15% дослідницької інфраструктури ЗВО;
- потреба у планшетах і ноутбуках: для ЗЗСО та ЗПТО становить майже 400 тис. одиниць, для фахової передвищої та вищої освіти – понад 50 тис.

Завдяки додатковій фінансовій підтримці сфери освіти і науки нам вдасться швидше відбудувати зруйновані і пошкоджені заклади освіти, надавати якісні освітні послуги, а науковим установам дати можливість продовжувати наукову та інноваційну діяльність.

Підготувала **Інна РОЩЕНКО**,
Науково-методичний
центр ВФПО

ТАМ, ДЕ ПЛЕКАЮТЬ АГРАРІЇВ. ТАВРІЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРОТЕХНОЛОГІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО – 90 РОКІВ!

16 вересня 2022 року Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного відзначає 90 років від дня заснування. Наразі ТДАТУ – потужний освітній центр, де навчаються близько 9 тисяч здобувачів освіти.

Велична історія, тисячі випускників, відомі вчені, висока громадська позиція та любов до рідної землі – все це Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, який називають коліскою аграрної освіти Запорізького краю.

Сучасний ТДАТУ створювали впродовж століття. Першим із технічних закладів освіти у Мелітополі було реальне училище, засноване з ініціативи колишнього земства у серпні 1874 року. Згодом майбутній університет зароджувався через профтехнічну школу, політехнічну профшколу, технікум. Самостійне функціонування Мелітопольського інституту інженерів-механіків сільського господарства розпочинається у 1932 році.

Швидко минає час. Історія наголошує на унікальності кожного дня, десятиріччя, епохи. Непростим було становлення закладу освіти: війна 1941-1945, окупація, евакуація до Ашхабаду, післявоєнна відбудова. Згодом відкриваються нові відділення, факультети, спеціальності, зростає кількість студентів, а також кількість докторів і кандидатів наук з-поміж викладацького складу.

Протягом 90 років змінювалися назви та статуси закладу освіти: Мелітопольський інститут механізації сільського господарства (МІМСГ) – Таврійська державна агротехнічна академія (ТДАТА) – Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного (ТДАТУ). Із самого початку свого існування інститут став головним у навчанні кадрів для сільського господарства не лише у Запорізькому регіоні та в Україні, а й в інших країнах. Протягом 90 років університет виконував високу місію – забезпечувати регіон та Україну кваліфікованими та компетентними кадрами, які люблять свою землю та свято зберігають її традиції.

В останні десятиліття Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного – один із провідних центрів аграрної освіти та науки Південно-Східного регіону України, що динамічно розвивався. До його складу входить 6 коледжів та 6 інститутів. На 4 факультетах університету за всіма освітніми рівнями – бакалавр, магістр, науково-освітній (PhD) – здійснюється підготовка фахівців за 45 освітніми програмами. З-поміж науково-педагогічних кадрів університету майже 40 докторів наук, професорів та майже 200 кандидатів наук, доцентів, 2 члени-кореспонденти НААН України, заслужені діячі науки та техніки, заслужені працівники освіти, заслужені винахідники, відмінники аграрної освіти та науки України.

Університет має освітні та наукові зв'язки із 14 країнами світу за 25 програмами. З 2003 року студенти ТДАТУ проходять за кордоном навчально-ви-

робничу практику та стажування за освітніми програмами. Впроваджено програми «Подвійний диплом». Проводяться спільні наукові проекти із зарубіжними університетами та організаціями. Понад 200 викладачів і молодих вчених ТДАТУ пройшли навчання та стажування у США та європейських країнах у рамках проєктів «Український проєкт бізнес-розвитку плодоовочівництва» (UHBDP Канада) та Ізраїльського агентства міжнародного співробітництва MASHAV.

ТДАТУ представлено у 5 міжнародних та 3 національних освітніх рейтингах. 2022 року університет значиться серед 300 університетів України, входить до першої сотні найкращих, а у винахідницькій діяльності вже багато років традиційно є лідером рейтингу в Україні. Серед аграрних університетів країни Таврійський ДАТУ багато років поспіль перебуває у трійці лідерів.

Все це – показник успішності та конкурентоспроможності університету. Досягнення університету за багаторічну діяльність відзначено державним та міжнародним визнанням. Таврійський ДАТУ має славу 90-річну історію, чудові університетські традиції та досягнення. Але головне надбання закладу освіти – його найуспішніші випускники. Це понад 80 тисяч осіб, без яких важко уявити будь-яку сферу суспільного життя Запорізького краю, України.

Видатні випускники – це гордість та

авторитет університету:

- 9 із них отримали звання Героя.
- Тричі Герой – Дмитро Моторний, корифей аграрної галузі, ім'я якого носить університет;
- 3 лауреати Державних премій у галузі науки і техніки (в Україні та інших країнах);
- 3 академіки галузевих державних академій;
- 8 народних депутатів різних скликань;
- 3 заступники міністрів;
- 20 голів обласних, міських та районних рад;
- 5 ректорів університетів;
- 72 доктори наук та професори в Україні та за кордоном.

Сотні керівників аграрних, промислових та інших компаній. Наші випускники – найкраща реклама, бренд ТДАТУ!

Життя ТДАТУ після 24 лютого 2022 року стало великим випробуванням на вірність країні, ТДАТУ, освітній місії, на вірність обов'язку та громадянської честі. Повномасштабне вторгнення росії, окупація Мелітополя та всієї інфраструктури ТДАТУ, тимчасове переміщення на підконтрольну Україні територію – все це змінило спокійне життя, освітній, науковий процес університету.

Найскладніше для університету було завершення навчального року та проведення Вступної кампанії-2022. Здалося б, залишившись без матеріаль-

Денис ВОДОП'ЯНОВ,
начальник
редакційно-видавничого відділу
Таврійського державного
агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного

но-технічної бази, подальша робота університету паралізована. Згідно з наказом Міністра освіти і науки України ТДАТУ було тимчасово переміщено до Запоріжжя, університет продовжує свою діяльність на базі ЗНУ. Завдяки неймовірним зусиллям усіх працівників, ТДАТУ вдалося отримати гідний результат вступної кампанії, навіть кращий, ніж у минулому році. Дружна університетська родина поповнилася молодими здобувачами освіти. Крім того, переважна більшість здобувачів освіти старших курсів залишилися і продовжує здобувати вищу освіту саме у рідній Alma Mater. Викладачі, співробітники, віддані ТДАТУ, продовжують роботу та тримають освітній фронт.

З 1 вересня розпочався новий навчальний рік, вперше він стартував без урочистостей та проходить у дистанційному форматі. Проте університет підтвердив свою життєздатність, право працювати, навчати та випускати фахівців.

Далі – лише Перемога та повернення до Мелітополя та рідного ТДАТУ!

УПЕВНЕНО КРОКУЄМО У НОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ РІК!

Наталія ШАРАТА,
проректор
з науково-педагогічної
і виховної роботи
та підвищення кваліфікації
Миколаївського національного
аграрного університету

Початок нового навчального року для всього колективу Миколаївського національного аграрного університету був таким довгоочікуваним, але водночас сповненим переживань і турбот. День знань занадто відрізнявся від усіх попередніх. Адже кожного року 1 вересня університет гостинно відчиняв свої двері для усієї студентської молоді, а тим паче – для студентів-першокурсників, запрошував почесних гостей, дарував колективу і студентству святковий концерт. Музика, пісні, квіти, повітряні кульки – всі ці головні атрибути Дня знань у Миколаївському НАУ як символи навчання в радість, на жаль, цього року були лише омріяними через воєнні дії.

Натомість новий навчальний рік у Миколаївському національному аграрному університеті розпочався дистанційно, але у повній «бойовій готовності». Війна війною, але науково-педагогічні працівники – це воїни іншого фронту – освітнього. І боротьба за освічену, всебічно розвинену, виховану, талановиту, креативну молодь – це боротьба за щасливе майбутнє вільної незалежної України. А разом із освітньою нівою науково-педагогічні працівники активно засівають і наукову, виховну, професійну, аграрну, технічну. Так, дистанційно. Але не менш ефективно!

Попри війну, незмінним залишилося головне – Миколаївський національний аграрний університет – освітньо-наукова структура з потужною матеріально-технічною базою, центр інноваційного проектування, джерело кадрового потенціалу як для Південного регіону, так і для всієї України. Сильною стороною університету є взаємоузгоджена діяльність усіх учасників освітнього, наукового, виховного та інших процесів, об'єднаних спільною метою, ідеєю, прагненнями. В університеті здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, адаптованих до вимог роботодавців та соціалізації у суспільстві. Миколаївський національний аграрний університет є провідним закладом вищої освіти півдня України.

Найбільшою цінністю і гордістю для колективу Миколаївського національного аграрного університету були і є здобувачі вищої освіти – вони найкращі! І вкотре це довели! Так, із жовтня 2021 року по червень 2022 року наші здобувачі вищої освіти брали участь у Міжнародному студентському професійному творчому конкурсі «Аграрні науки та продовольство» за напрямками: агрономія, технологія виробництва і переробки продукції тваринництва, агроінженерія. Загалом на конкурс було подано 235 проєктів від 402 авторів з українських та закордонних закладів вищої освіти, зокрема Чехії, Польщі, Канади, США, Німеччини, Молдови, Латвії та ін. Проте жодні обставини не змогли перешкодити нашим здобувачам освіти посісти призові місця. За кожним напрямком наші здобувачі вищої освіти здобули дипломи I, II, III ступенів, зокрема Маргарита Погоріла, Віталій Бондарчук, Марина Куліш, Вікторія Голяковська, Віталій Соловійов, Карина Сліпченко, Ігор Якубчук, Максим Шульгін, Олександр Вахна, Кристина Цветкова, Андрій Гнатюк, Аадим Бондар, Денис Ворона, Станіслав Лобчук, Іван Варфоломієв, Рустам Нор, Владислав Курченко, Сергій Гнатенко, Анна Левченко, Антоніна Григоренко, Олександр Пан, Олександр Хустик, Дмитро Непомящий, Анатолій Назаров. Вони – наша гордість!

Сьогодні, за будь-яких умов, Миколаївський національний аграрний університет продовжує навчати і випускати висококваліфіковані кадри, які працюватимуть на благо нашої держави; брати участь у міжнародних наукових конференціях, конкурсах, грантах, проєктах, зокрема університет співпрацює із Відземським університетом природничих наук за проєктом Erasmus+.

Науковий парк «Агроперспектива» продовжує виконувати наукові дослідження на площі 804,54 га, минулорічний прибуток від яких становив 2,4 млн грн (тільки для Наукового парку, не враховуючи прибуток університету); проводити випробування мікро- та нанопрепаратів вітчизняного та іноземного виробництва, зокрема німецької компанії «Humintech»; ПП «БТУ-центр»; ТОВ «Кессон»; Корпоративного університету «Імперія-Агро»; ТОВ «Агросоюз» тощо; випробувати новітні агрохімічні розробки та біологічні препарати із вітчизняними та зарубіжними компаніями, зокрема ТОВ «Біологічні технології України», Український аграрний ресурс, ТОВ «Август», Humintech; співпрацювати із всесвітньо відомими компаніями: «Клаус»; «Бейо – Україна»; «Байер»; «Саката»; «Такі Сід»; «Грін Тім»; «Nunhems»; «Іригатор – Україна» (Ізраїль); «Novasell»; «ТерраТарса – Україна»; «Тімак Агро»; «Бінфілд Агро Технологізі»; ТОВ «Прогресив», «Південна аграрна-експортна компанія», ТОВ «Владам-Юг»; «Альфа – Миколаїв»; «СВ-ІМПЕКС»; ТОВ «БТУ-Центр «Pöttinger», «Strube» та багатьма іншими.

Діяльність університету ґрунтується на пріоритетах поєднання освіти, науки та виробництва. Здобувачі вищої освіти отримують фахові компетенції на заняттях й в умовах виробництва, а також із

залученням фахівців з виробництва, що є суттєвою перевагою освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти. Співпраця зі стейкхолдерами дозволяє забезпечити отримання програмних результатів навчання здобувачами вищої освіти, врахувати особливості підготовки з урахуванням вимог потенційних роботодавців. Впродовж навчання усі здобувачі вищої освіти матимуть можливість пройти практичну підготовку й стажування на базі підприємств, установ та організацій, отримати відповідні фахові компетентності, що дозволять швидше адаптуватися на робочому місці. У спі-

впраці із зовнішніми стейкхолдерами реалізується право на академічну мобільність усіх учасників освітнього процесу, а також можливості дуальної форми здобуття освіти, що є вимогою часу.

Миколаївський національний аграрний університет – це моноліт, цілісна система, яка працює злагоджено, ефективно, успішно, результативно попри зовнішні чинники. Якими складними не були б обставини, в університеті кожен на своєму місці відстоює свій фронт одностайно і невідворотно.

ПЕДАГОГ ЗА ПОКЛИКАННЯМ

Ексклюзивне інтерв'ю Людмили Рудницької, викладачки Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я. Франка

Сьогодні, в один із осінніх днів, мені випала чудова нагода поспілкуватися з гарною, щирою, талановитою жінкою, толерантною й успішною колегою, креативною та мудрою філологинею Людмилою Валентинівною Рудницькою.

Після такої розмови хочеться творити, удосконалюватися, упевнено йти до своєї мети. Людмила Валентинівна знає, як зацікавити співрозмовника, створити атмосферу легкості та невимушеності, і це не просто професійний підхід, а талант, уміння педагога за покликанням.

Добрий день, шановна Людмילו Валентинівно! Щиро радію нашій зустрічі. Адже це прекрасна нагода поспілкуватися від душі, глибше пізнати Вас як людину, колегу, улюбленого викладача.

Вітаю, Іннчко, навзаєм (усміхається).

Якщо комусь із жителів нашого міста трапляється нагода репрезентувати Коростишів перед гостями чи далеко від рідної домівки, то кожен, не задумуючись, скаже: «Коростишівщина славиться педагогічним коледжем». Безперечно, тут народжуються справжні фахівці своєї справи, успішні та цілеспрямовані люди. І Ви також до цього дотичні, оскільки вже 36 років поспіль віддаєте студентству свою невичерпну енергію, багатство душі та думок. Цікаво, чому обрали педагогічний шлях? Чи було це покликом душі?

Так. Це було великим покликанням. Моя мама працювала вчителькою. Згадую, коли навчалася в школі, то завжди до пізнього вечора чекала, поки вона перевірить зошити та закінчить уся роботу. Із кожним днем усе більше і більше захоувалася в цю професію. А як тільки закінчила вісім класів, вирішила вступити до Коростишівського педагогічного училища імені І.Я. Франка. Як зараз пам'ятаю дорогу до міста: великий килим ромашок устелив землю, круті дороги з пагорбами, ошатно вбрані дерева... Далі на мене чекали вступні іспити та незабутні роки самостійного життя. Після закінчення училища продовжила навчання в Житомирському педагогічному інституті імені І.Франка. Відтоді почала працювати за фахом у рідній Ігнатпільській середній школі Овруцького району.

Розкажіть детальніше, якими були перші кроки у вчительській діяльності? Як довго працювали в школі?

У школі працювала від 1983 до 1986 року. Моя вчительська діяльність базувалася на постійному пошуку нового, творчого, цікавого, створенні власної ефективної системи співпраці, що поєднує особисте та командне.

Проводила уроки малювання, музики (грала на акордеоні), німецької мови. До речі, тут працював і мій чоловік. Згодом мені запропонували працювати в Коростишівському педагогічному коледжі, на що я з радістю погодилася.

Кожен новий день – це здобуток чи досвід, чи ще одне запитання на майбутнє. А отже, рух уперед, до вершини, до успіху. Що для Вас успіх? Чи вважаєте себе успішною людиною?

Для мене успіх – це постійно бути в колі освічених, мудрих людей. Мабуть, успіх і в тому, що змогла отримати другу вищу освіту за спеціальністю «Українська мова і література» протягом року. Склала екстерном заліки та екзаме-

ни. А ще зуміла втілити в життя свою мрію: вступити до аспірантури на денну форму навчання Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету імені Григорія Сковороди. Важливу роль тут зіграла Токмань Ганна Леонідівна, мій науковий керівник. Саме вона розгледіла мій потенціал та запропонувала написати дисертацію на тему «Вивчення індивідуального стилю письменника на заняттях із української літератури в педагогічному коледжі». Дотепер пригадую її сяючі очі, точні логічні пояснення багатьох літературознавчих термінів, уміння розтлумачити найскладніші дискусійні питання, викликати інтерес до літератури. Її колосальна та неоціненна підтримка допомогла успішно захистити кандидатську роботу в Київському національному педагогічному університеті імені Михайла Драгоманова. Мрія здійснилася: маю науковий ступінь кандидата педагогічних наук.

Успіх також у тому, що діти й онук пішли моїм шляхом і навчалися в Коростишівському педагогічному коледжі, де ми відчуваємо силу знань. Тому, безумовно, я можу вважати себе успішною людиною.

Ви пам'ятаєте той щасливий момент, коли з'явилось відчуття власного педагогічного почерку?

Над власним педагогічним почерком потрібно працювати все життя. Ми дуже швидко звикаємо до того, що вже апробували, і хочемо на цьому зупинитися. Однак не можна працювати за старими шаблонами. Сучасного студента дуже важко здивувати в нинішньому світі, повному інформації, тому ці шаблони мають бути динамічними. А педагог – мобільним, гнучким та слідувати сучасним тенденціям в освіті.

Про педагогічний почерк можна говорити лише в теперішньому часі. Адже справжній учитель удосконалює його щодня, і тим він особливий, індивідуальний, цікавий своїм вихованцям. Давня мудрість говорить: хто стоїть на місці, той відстає. Тому, хто не хоче відставати, мусить рухатися вперед, і не зупинятися, досягнувши вершини, а підійматися вище, бачити успіхи педагогів-початківців і пишатися ними.

Із гордістю можу сказати, що багато моїх учнів і студентів обіймають керівні посади, працюють за кордоном у галузі освіти, видають власні книжки та підручники. Тому, як тільки педагог бачить, що почерк стає гіршим, потрібно зробити все для того, щоб поліпшити його.

Якось я порівняла Вас із жінкою-сонцем. Адже Ви завжди усміхнена, привітна, в елегантному одязі теплих кольорів. Чи погоджуєтесь з цим?

Маю свій стиль не лише в педагогічному значенні. Притримуюсь того образу, який перейняла від мами. Вона

завжди мала гарну зачіску, дотримувалася дрескоду. Хочу, щоб студенти відчували мою любов, енергетику, яку я несусь як жінка-вчителька, жінка-викладачка. Зустрічі з вихованцями не мають бути напруженими, замкнутими, адже вчитель – це актор, який відкидає весь негатив і несе світло. Тому й надаю перевагу теплим відтінкам кольорів навіть в одязі, це певною мірою теж допомагає обігріти кожного студента.

Я також би назвала Вас співцем щасливої долі. У чому взагалі людське щастя?

У народі кажуть, що щасливий той, хто радісно йде на роботу та з радістю повертається додому. Щастя – це простір, який вимірюється життям. Сьогодні – це бачити своїх рідних, студентів, колег, друзів усміхненими, здоровими та просто живими. Проте я вірю, що це остання війна, останнє відчуття горя українців.

Часто спостерігаю за Вами як активним користувачем соціальної мережі «Фейсбук». Люблю переглядати дописи та читати Ваші коментарі. Як Ви ставитеся до соціальних мереж? Як, на Вашу думку, вони впливають на молоде покоління?

Це ознака часу. У віртуальних мережах вирує своє життя: люди спілкуються, висловлюють свої думки, діляться

світлинами, дізнаються багато нового та цікавого. Проте потрібно черпати лише те, що приносить користь, радість чи задоволення. А головне, що це не має переростати в залежність і замінювати живе спілкування.

Традиційно інтерв'ю завершується побажаннями читачам. Що Ви хочете побажати освітянам?

Усім освітянам хочу побажати навчання офлайн, щоб ми щодня бачили своїх вихованців, сіяли в їх серцях зерна добра та мудрості. Нехай Перемога, на яку ми так очікуємо, прийде якнайшвидше! Нехай серця наповнюються вірою в Перемогу, гордістю за нашу державу, прагненням до єдності та порозуміння, а плідна праця буде надійною запорукою відбудови країни!

Щиро вдячна, Людмила Валентинівно, за відвертість. Ви наше сонечко, яке зігріває серця. Залишайтеся такою завжди. Творчих успіхів Вам, наснаги, невичерпної енергії на довгі роки. Мирного неба над головою всім нам.

Спілкувалася Інна ХАРКИТЮК,
випускниця, викладач
Коростишівського педагогічного
фахового коледжу
імені І.Я. Франка

ПРОФЕСІЯ ВЧИТЕЛЯ ДАЄТЬСЯ ВІД БОГА...

Наталія ПОНОМАРЕНКО,
доктор філософії,
викладач ВСП «Машинобудівний
фаховий коледж Сумського
державного університету»

З вершини сьогодення, коли минуло вже більше ніж 100 років з дня організації і становлення одного з найстаріших технікумів Сумщини (нині – Відокремлений структурний підрозділ «Машинобудівний фаховий коледж Сумського державного університету»), виникає бажання знайти й викласти на сторінки історію про тих, хто протягом десятків років створював і зміцнював цей вкрай необхідний заклад освіти.

Треба віддати шану тим творцям, які народжували й будували українську освіту, створювали для народу надійні та професійні кадри як середньотехнічного, так і вищого рівня. Інженерно-технічні кадри підіймали Машинобудівний технікум із руїн громадянської війни, потім Другої світової війни, у післявоєнний період, а сьогодні роблять усе можливе, щоб зберегти Незалежність України.

Одним із тих, чия майстерність, великий розум і фізичні зусилля дають свої плоди та міцну базу МФК СумДУ, є Микола Миколайович Антиков.

Антиков Микола Миколайович народився в сім'ї селянина. У 1966 р. закінчив середню школу с. Стрільники Путивльського району (з відзнакою), у 1972 р. – Сумський філіал Харківського політехнічного інституту. Працював інженером-конструктором на заводі в м. Біла Церква та Сумському насосному заводі.

За 40 років трудової діяльності в Машинобудівному фаховому коледжі СумДУ пройшов усі сходинки професійного зростання: викладач спеціальних дисциплін (1974-1980 рр.) – голова циклової комісії спеціальності «Обробка металів різанням» (1980-1988 рр.) – заступник директора із навчально-методичної роботи (1988-1998 рр.) – директор (з 1998 р.). Викладач вищої категорії дисциплін інженерного спрямування; має звання «Викладач-методист». На всіх ділянках роботи зарекомендував себе як працівник, спроможний прогнозувати шляхи розвитку закладу, ухвалювати обґрунтовані та ефективні рішення, створювати в колективі атмосферу творчості, відповідальності й колегіальності.

«Микола Миколайович має високий рівень професійної підготовки, вільно володіє теоретичним матеріалом. Як викладач спеціальних предметів, забезпечує глибокі знання студентів, сприяє розвиткові пізнавальної активності, ерудиції, мислення, громадської активності. Микола Миколайович експериментував,

проводячи лекції, упроваджував різні форми семінарських занять. М.М. Антиков у стосунках зі студентами ставив за мету налагодити плідну співпрацю, взаєморозуміння й довіру, взаємну вимогливість», – ділиться враженнями випускник 1995 року Дмитро Дорошенко, директор технічний АТ «Сумський завод «Насосенергомаш».

Чітка логіка й невгамовний характер, кипуча енергія і високий професіоналізм, надзвичайні організаторські здібності та відданість своїй справі гармонійно поєдналися у цьому чоловікові й стали уособленням кращих рис сучасного керівника.

Визначальною для Миколи Миколайовича є організація діяльності коледжу на засадах корпоративної культури, яка передбачає сповідування коледжних, національних та європейських цінностей.

«Ніколи не зупинятися на досягнутому», – таке життєве кредо Миколи Миколайовича. Йому притаманне вміння сміливо дивитися у майбутнє і завжди бути на пів кроку попереду інших.

Зважаючи на це, за ініціативи директора Миколи Антикаова та керівництва групи підприємств «Технологія» до сторіччя коледжу у 2017 році було розроблено пілотний проєкт центру дуальної освіти, а 25 вересня 2020 року в Машинобудівному фаховому коледжі Сумського державного університету відкрито унікальний навчально-виробничий центр дуальної освіти, оснащений найсучаснішим високотехнологічним обладнанням.

На реалізацію пілотного освітньо-професійного проєкту, створеного на умовах державно-приватного партнерства у співпраці з групою підприємств «Технологія», було спрямовано інвестиції державного, обласного, міського бюджетів та кошти бізнесу.

Директор МФК СумДУ Микола Антиков особисто долучався до кожного етапу його створення.

На базі центру буде реалізована технологія дуальної освіти за спеціальностями «Видавництво та поліграфія» і «Галузеве машинобудування» (освітні програми: «Технологія обробки матеріалів на верстатах і автоматичних лініях» та «Хімічне і нафтове машинобудування»).

Про важливість особистого внеску Миколи Миколайовича в розвиток української освіти засвідчують численні державні нагороди, серед яких – заслужений працівник освіти України, голова Ради директорів ЗФПО Сумської області, нагородження знаком «Відмінник освіти України».

Душі та серця Миколи Миколайовича вистачає на всіх: на рідних, сина та онука, на здобувачів освіти та викладачів коледжу. «Я маю чудову родину, мене підтримує дружина (до речі, також довгий час викладала математику в коледжі), син, невістка та онук (посміхається). Такий позитивний клімат сприяє тому, щоб виконувати роботу добре. Я бачу успішний коледж із великою кількістю здобувачів освіти, які отримують якісну хорошу освіту – це найважливіше. Я бачу коледж, де кожен здобувач освіти може себе реалізувати, де знаходить те, що він може робити найкраще та робить це, де кожен користується попитом і задоволений своїм перебуванням і навчанням в коледжі. Ось це найголовніше, що потрібно зробити. Окрім того, я бачу коледж, де кожен викладач, з одного боку, дуже якісно робить свою роботу

та отримує гідну заробітну плату, а з іншого – дістає моральне задоволення від праці у нашому закладі. Повірте, я все робитиму для того, щоб мій онук, як і свого часу син, навчався в МФК СумДУ», – ділиться Микола Антиков.

Сьогодні багато дискутують про те, хто має іти у вчителі: випускники педагогічних вишів чи ні... Педагогічна освіта, безсумнівно, важлива, але сучасний світ – це світ постійного навчання. Незважаючи на диплом, педагоги мають постійно підвищувати кваліфікацію та бути в тренді сучасних технологій. Саме

цей аспект постійного професійного розвитку є пріоритетом в освітянській діяльності Миколи Миколайовича Антикаова, адже він усвідомлює, що освітяни схожі зі своїми здобувачами освіти в тому, що постійно поглинають нову інформацію.

Чи думав колись інженер, що стане очільником коледжу, освітянином? Учителями не стають, ними народжуються... Хоча, звичайно, учитель – це не тільки Божий дар, а й дуже відповідальна та наполеглива праця й серце, віддане дітям!

ЄДИНА РОДИНА ВЕЛИКИХ СЕРДЕЦЬ

Тут храм душі, науки храм,
буття,
Барвистих мрій, медичної
почесті.
Гуртує й б'є у коледжі життя,
Для нас усіх це справа честі.
Сюди під знаком вищих повелінь
Злітається щороку юнь крилата,
Щоб за веління серця і душі
Сповняти клятву Гіппократа.

Гімн коледжу

Сьогодні ми стоїмо на порозі нового етапу в історії нашої держави. Ми, освітяни, тримаємо свій фронт, даруючи молодому поколінню мотивацію творити країну їхньої мрії, вселяючи в їхні серця надію на щасливе майбутнє, згораючи самі, запалюємо їхні серця. Роль викладача в житті здобувача освіти – ключова, адже саме викладач створює Людину, він є взірцем, предметом для наслідування. І саме сьогодні надзвичайно важливо пробудити в кожному маленькому серці бажання досягти великого успіху. Найперше – в обраній спеціальності. Саме таку ціль ставлять перед собою викладачі Берегівського медичного фахового коледжу.

Історія КЗ «Берегівський медичний фаховий коледж» Закарпатської обласної ради бере початок у далекому 1946 році, коли в умовах зростання потреби у медичних кадрах, за рішенням Ради Міністрів УРСР і Закарпатського облвиконкому, було відкрито акушерську школу.

29 вересня 1947 року на підставі постанови Ради Міністрів УРСР акушерську школу було перейменовано на фельдшерсько-акушерську школу і переведено у м. Берегове.

1946-1956 рр. – на основі наказу обласного управління охорони здоров'я виконувати обов'язки розпочав перший директор Берегівської фельдшерсько-акушерської школи Лисенко Віктор Петрович. Було призначено штат – 8 викладачів. Перший набір студентів становив 29 осіб.

У 1948 році Ужгородську фельдшерсько-акушерську школу було приєднано до Берегівської фельдшерсько-акушерської школи. В 1954 році школу було реорганізовано в медичне училище з фельдшерським, акушерським і медсестринським відділеннями.

У 2003 році було відкрито нове відділення «Фармація». У 2005 році відкрито відділення післядипломної підготовки середніх медичних спеціалістів.

Згідно з рішенням Закарпатської обласної Ради Берегівське медичне училище реорганізовано в Берегівський медичний коледж, який визнано правонаступником медичного училища. Загалом за час свого існування Берегівський медичний коледж випустив у світ понад 9 000 випускників, які з гідністю представляють його ім'я в Україні та світі.

За час своєї діяльності Берегівський медичний коледж випустив багатьох висококваліфікованих спеціалістів, які з гідністю представляють його добре ім'я не лише в Україні, але й за кордоном. Серед них – академік Логай Іван Михайлович, який багато років очолював інститут офтальмології імені Філатова, член-кореспондент Академії наук УРСР

Михайленко Омелян Трохимович, що багато років поспіль очолював інститут материнства і дитинства, професор Шеремет Петро Федорович, доцент Антоненко Антоніна Павлівна, доцент Петах Василь Іванович. 22 роки поспіль очолював терапевтичну службу області Лях Василь Васильович.

Наш медичний фаховий коледж – це той заклад освіти, матеріально-технічна база якого відповідає вимогам сучасної фахової освіти. Високий рівень освітнього та виховного процесу забезпечується завдяки викладацькому складу, який нараховує 35 штатних викладачів, котрі формують засвоєння загальних та спеціальних компетентностей здобувачами освіти.

Особливу увагу викладачі коледжу приділяють національно-патріотичному вихованню студентської молоді, адже виховання самодостатнього громадянина-патріота України у нашому закладі освіти є не менш важливою складовою, ніж безпосереднє засвоєння програмового матеріалу. Для здобувачів освіти та викладачів коледжу такі твердження, як «гуманність», «духовність», «національна ідентичність», «патріотизм» – не просто слова, а активна громадянська позиція. Нас не зламала ні пандемія, ні війна. Навпаки, ми стали більш згуртованими. Біда єднає. Виявилось, що ми можемо набагато більше, ніж вважали. Зранку – лекції, а потім – до пізньої ночі пошуки: кровоспинні джгути – ліки – гідрогелеві пластирі – носилки... і так щодня по колу. Чи то пак прослухавши кілька лекцій, – хутчіш плести маскувальні сітки. І знов по колу. І так з 2014-го. А ще, виявляється, наша викладацька не така уже й маленька, як ми вважали! Не кабінет, а «рукавичка»! Вежі з коробок, повних ліків, впереміш із навчальними планами та робочими програмами, велетенські роздруковані розклади занять, колеги, які поміж цього всього завжди знаходили місце, щоб попрацювати. Освіта. В умовах війни. І якось звиклося. Нічого ж не змінилося, окрім темпів і масштабів. Завжди маючи в пріоритеті національно-патріотичне виховання, ми намагалися правильно розставляти акценти... і, мабуть, десь на інтуїтивному рівні відчували, що ці знання знадобляться на практиці. Кожна виховна година, кожен захід вносили свою лепту у формування світоглядної позиції наших здобувачів освіти. Доля піддала нас потужним випробуванням,

до яких не можливо бути готовим на 100%, але тримати гідно удар – це вже частина перемоги, особливо коли є ким надихатися, за кого молитися, кому бути вдячним.

Сьогодні хочемо привітати увесь освітній фронт! Неможливо переоцінити вашу відповідальність, знання та добросовісність. Упевнені, що ваш професіоналізм та високе почуття обов'язку надалі проявлятимуться ще яскравіше.

Хочемо побажати міцного здоров'я, успіхів у всіх починаннях, а найголовніше – мирного неба! Живіть життя! Ловіть момент!

Адже ви – Викладачі. Бо викладаєтеся на повну. І от халепа: інакше ж не умієте! А інакше ж і не потрібно! Бо, як кажуть, війни виграють викладачі! Завжди!

VIAM SUPERVADET VADENS!

Наталія ГЕЦКО,
заступник директора
з виховної роботи
Оксана БИСАГА,
Світлана КЕНИЙЗ,

викладачі КЗ «Берегівський
медичний фаховий коледж»
Закарпатської обласної ради

СЬОГОДНІШНІХ ГЕРОЇВ БЕЗ ЗБРОЇ ГОТУЮТЬ В НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

У той час, коли військові боронять нашу країну на фронті, українські рятувальники героїчно захищають наше з вами життя від наслідків російської агресії, працюючи в тилу, на лінії зіткнення та тимчасово окупованих територіях. Воїни, які без зброї протистоять ворогу. Під обстрілами, ризикуючи власним життям, рятують та евакуюють українців, розбирають завали та гасять пожежі від ворожих обстрілів, забезпечують життєдіяльність населення заради нашої спільної Перемоги.

Рятувальники – це справжні герої, сміливі і мужні, сильні духом і непохитні у вірі. Саме таких навчають і виховують в Національному університеті цивільного захисту України, одному із найавторитетніших та найстаріших освітніх закладів пожежно-рятувального профілю, зnanому не тільки в Україні, а й далеко за її межами, єдиному у системі ЗВО нашої держави, який здійснює підготовку фахівців за всіма освітньо-кваліфікаційними рівнями й спеціальностями для цивільного захисту України та інших країн.

Історія закладу розпочалася ще в далекому 1928 р. із Всеукраїнських пожежно-технічних курсів, які через два роки дістали статус Харківського пожежного технікуму, у 1946 році – пожежно-технічного училища, у 90-х та 2000-х – інституту, академії. Від 2009 року заклад акредитовано як Національний університет цивільного захисту України. Наступного року колектив закладу вищої освіти святкуватиме своє 95-річчя.

За роки функціонування освітнього закладу підготовлено понад 35 тисяч фахівців, серед них – майже 800 спеціалістів для Республіки Азербайджан, Таджикистану, Молдови, Грузії, Вірменії. Його випускники очолювали МНС України та інших країн, гарнізони пожежної охорони, МНС й управління МВС на теренах нашої держави та поза її межами. 39 випускників стали генералами. До слова, один із них – генерал-лейтенант служби цивільного захисту Володимир Садковий упродовж багатьох років очолює університет.

Сьогодні у закладі вищої освіти функціонують 5 факультетів, навчально-науково-виробничий центр, військова кафедра. До складу університету входить відокремлений структурний підрозділ – Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України.

Підготовку фахівців здійснюють за всіма освітньо-кваліфікаційними та ос-

вітньо-науковими рівнями (бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор наук). У стінах НУЦЗУ курсанти й здобувачі освіти опановують дев'ять професій (цивільну безпеку, пожежну безпеку, хімічні технології та інженерію, психологію, екологію, технології захисту навколишнього середовища, публічне управління та адміністрування, менеджмент і туризм) за 30 освітньо-професійними та освітньо-науковими програмами.

Сьогодні провідний заклад вищої освіти ДСНС у сфері цивільного захисту посідає належне місце в конкурентному середовищі міжнародної освіти. Курсанти мають можливість стажуватися та набувати фахового досвіду і практичних навичок з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій за європейськими стандартами у країнах далекого зарубіжжя, адже університет постійно зміцнює міжнародні зв'язки зі спорідненими закладами вищої освіти рятувального профілю. Серед партнерів університету – провідні заклади вищої освіти США, Польщі, Болгарії, Латвії, Литви тощо. Налагоджено співпрацю та укладено угоду з Університетом ім. Текірдага Намік Кемал м.Текірдаг, Туреччина. Угоди, які укладаються, передбачають, окрім обміну студентськими групами, науково-педагогічними працівниками, проведення спільних наукових досліджень та участь у Європейських програмах фінансування.

Сьогодні працівники Національного університету цивільного захисту України продовжують виконувати свої службові обов'язки в умовах воєнного часу. Вони у складі харківського гарнізону виїжджають на ліквідацію наслідків ворожих обстрілів, беруть участь у розборі завалів, допомагають в евакуації постраждалих із небезпечних зон, а у вільний від роботи час – активно волонтерять. До волонтерської благородної місії рятувальники університету долучилися ще на початку війни. Вони організують і розвозять

гуманітарну допомогу та надають психологічну допомогу і підтримку людям похилого віку, з інвалідністю, онкологічними захворюваннями, дітям. І сьогодні у Харкові також як тренери проводять навчально-тренінгові заняття з безпеки життя і для волонтерів, і для вимушених переселенців, і для рестораторів та персоналу супермаркетів, педагогів та працівників державних і приватних установ та організацій. Вихованці університету наразі змушені були евакуюватися до структурного підрозділу НУЦЗУ – Черкаського інституту пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля і там продовжують навчатися.

Переймаючись надскладною ситуацією в нашій країні, також виконують свої людські обов'язки: долучаючись до благодійної акції – здають донорську кров для допомоги захисникам України.

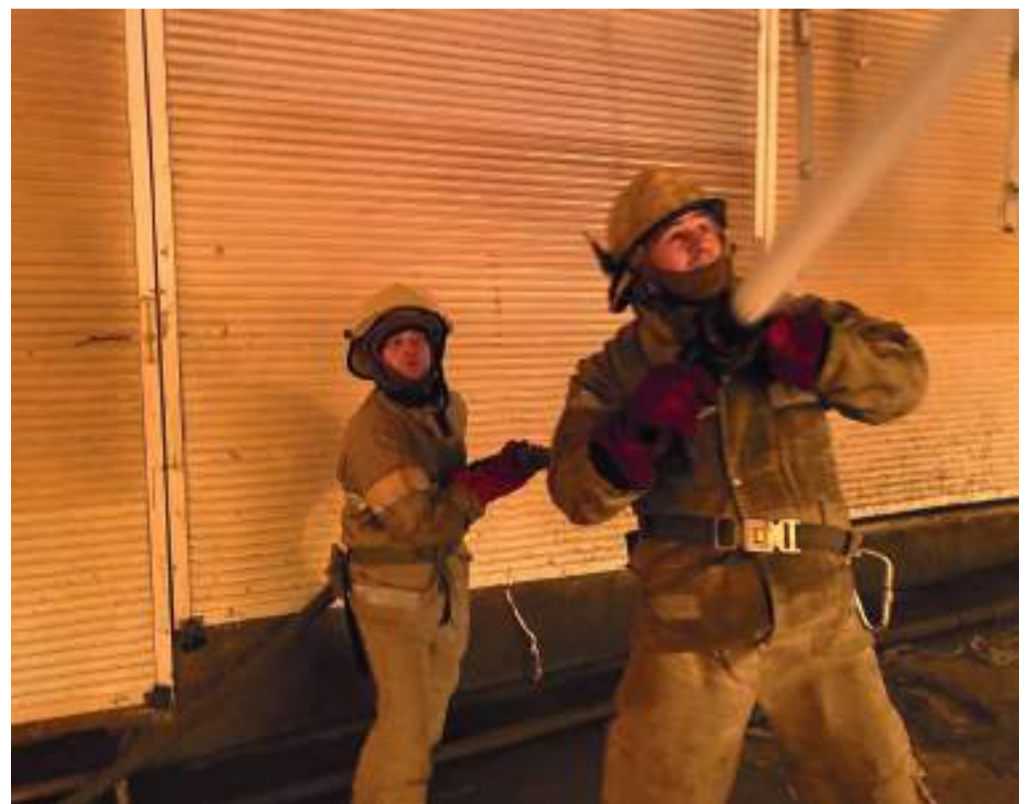
Від початку війни рятувальники працюють у посиленому режимі та готові першими простягнути руку допомоги тому, кому вона найбільше потрібна. Колектив Національного університету цивільного захисту України гордий за тих

молодих українців, які цьогоріч обрали провідний заклад освіти системи Міністерства внутрішніх справ України у сфері цивільного захисту. Адже саме відповідальні та сміливі громадяни – щирі українські патріоти в умовах воєнного стану обирають професійний шлях, пов'язаний із ризиком для власного життя, присвячують себе порятунку інших. Так, 10 вересня університет прийняв до своєї родини молоде поповнення: першокурсники, майбутні рятувальники, присягнули на вірність українському народові.

17 вересня рятувальники відзначили своє професійне свято. Свято тих, чия професія покликана вирішувати складні, але шляхетні завдання – рятувати життя й здоров'я людей заради нашої спільної Перемоги. Слава Україні!

<https://www.youtube.com/watch?v=phXk2LD1bkk>

Вікторія КОЛЕНКО,
пресслужба Національного університету цивільного захисту України

ОСЯЯНІ ТАЛАНТОМ СОЛОМІЇ

Тернопільський мистецький фаховий коледж імені Соломії Крушельницької відсвяткував 150-річний ювілей славетної землячки та патронеси закладу освіти

Ірина РОМАНЮК,
заступник директора
Тернопільського мистецького
фахового коледжу
імені Соломії Крушельницької,
кандидат мистецтвознавства

23 вересня цього року світова мистецька громадськість святкувала 150-річчя від дня народження Соломії Крушельницької – примадонни оперних сцен початку ХХ століття, славетної українки, символу довершеності та величності.

Тернопільщина – колыска таланту Соломії, адже народилася вона в селі Білявинці Буцацького повіту на Тернопільщині, де батько – отець Амвросій Крушельницький мав парафію. Маленька Люня, як звали її в родині, була четвертою дитиною в багатодітній сім'ї. Наприкінці 1878 р. батько отримав парафію в селі Біла біля Тернополя, де зараз функціонує музей співачки.

З дитячих років Соломія співає в хорі Тернопільського Бояну, концертмейстером якого була Євгенія Барвінська, мати композитора Василя Барвінського. Саме вона заримітила велику музичну обдарованість Соломії і порадила здобути професійну музичну освіту. Дівчина захопилася цією ідеєю, було очевидно, що мистецтво манить її і що цим шляхом

вона має слідувати надалі.

Народні пісні з Поділля, які Соломія співала в дитинстві та юності, стали невід'ємною частиною її концертного репертуару, ними вона завершувала свої виступи в будь-якій країні світу. Саме тому ми називаємо Соломію Крушельницьку амбасадоркою звучання українського голосу та пісні майже на усіх континентах.

Тернопільський мистецький фаховий коледж імені Соломії Крушельницької пишається тим, що носить її ім'я з 1963 року. У коледжі існує традиція – розпочинати й завершувати навчальний рік біля пам'ятника співачці в центрі міста. До речі, єдиний в світі пам'ятник у повний зріст Соломії Крушельницької споруджено в Тернополі в 2010 році за ініціативи тодішньої директорки коледжу, голови Благодійного фонду «Соломія», заслуженого працівника культури України Марти Подкович. У коледжі функціонує кімната-музей С. Крушельницької, з якої 1 вересня розпочинають своє знайомство із закладом освіти талановиті першокурсники.

Цього року студенти та викладачі коледжу взяли активну участь у святкуванні ювілею Соломії Крушельницької у всіх заходах, які відбувалися в місті. Розпочалися урочисті заходи 21 вересня науковою конференцією з міжнародною участю «Примадонна оперної сцени» у Тернопільському краєзнавчому музеї. З науковою доповіддю «Соломія Крушельницька на сцені Великого театру у Варшаві» на конференції виступила завідувачка відділу «Теорія музики», кандидат мистецтвознавства Ірина Бевська. Окрім наукових доповідей, які транслювали на платформі Zoom, прозвучали українські народні пісні з бандурним акомпанементом у виконанні студентів відділу «Народні інструменти» Анастасії Гайдємської, Софії Рудакевич та Оксани Гладкої.

Поетичне слово та музичні номери у виконанні студентів коледжу прозвучали на спеціальному святковому погашенні

марки та конверту з нагоди ювілею Соломії Крушельницької в приміщенні бібліотеки-музею «Літературне Тернопілля» та на святкових урочистостях у музеї співачки в селі Біла.

Студенти коледжу виступили в бібліотеках міста з концертною програмою «Голос, що лине з безсмертя», яку підготували та провели студенти 3 курсу відділу «Теорія музики»: Качан Катерина, Керницька Василина. У концерті прозвучали народні пісні, оперні арії, поезія, присвячена славетній землячці.

26 вересня в залі коледжу відбувся концерт «Осяяні талантом Соломії», в якому взяли участь талановиті студенти всіх відділів.

Кульмінацією святкувань стала дата 23 вересня – 150-й день народження Соломії, який відзначили урочистою академією та покладанням квітів до пам'ятника співачці за участю представників влади, очільників міста та області, студентською та викладацькою спільнотою коледжу.

Пам'ять про Соломію Крушельницьку живе не лише у вересневій дні, коли ми святкуємо її день народження. Патронеса нашого закладу освіти завжди є для нас прикладом самовідданого та жертвовного служіння мистецтву, поєднання таланту з величезною працездатністю й дисциплінованістю. Арії та пісні в її виконанні звучать сьогодні завдяки записам, зробленим на грамофонних платівках. Голос Соломії, що лунає з безсмертя...

КОБЗАРСТВО ЯК ЖИВИЙ СПАДОК УКРАЇНСЬКИХ ТРАДИЦІЙ. НОСІЇ ДУХОВНОГО СВІТЛА

Світлана КОЛОСОВСЬКА,
в.о. директора коледжу
КЗ КОР «Стрітівський педагогічний
фаховий коледж кобзарського
мистецтва»

Кобза... Бандура... Спитайте українця в будь-якому куточку землі, що він відчуває, коли слухає загадкові акорди струн цих інструментів? І почувате: бандура й кобза, спів кобзарів – це символи України, невмирущості її славних духовних, мистецьких традицій. Недарма й Тарас Шевченко свою книжку назвав «Кобзарем».

Сьогодні це одвічне мистецтво нації отримало в Україні ніби друге дихання. Молоде покоління бандуристів-кобзарів знаходить нові підходи на цих теренах, чим викликає жвавий інтерес шанувальників різного віку.

Навчитися гри на старосвітських інструментах і академічній бандурі, вокалу високого рівня можна у КЗ КОР «Стрітівський педагогічний фаховий коледж кобзарського мистецтва» – єдиному в Україні закладі фахової передвищої освіти, де готують спеціалістів за фахом «Народні інструменти», маючи на меті практичну реставрацію стародавньої кобзарської епічної традиції, що є головною унікальністю кобзарського коледжу.

Біля витоків його створення в 1989 році стояли неординарні постаті українців: поет-академік, Герой України Борис Олійник, письменник-фантаст, поет Олесь Бердник, бандурист волею Божою, заслужений артист України Василь Литвин з дружиною Антоніною і перша директорка, невтомна, енергійна Галина Іванова, котра взялася за непросту ношу.

Сьогодні освітній заклад продовжує працювати над відродженням кобзарства як унікальної системи духовної та виконавської освіти. Окремої сторінки сучасної історії кобзарського коледжу заслуговує склад викладачів. Кушпет Володимир Григорович – заслужений діяч мистецтв України, виконавець на народних музичних інструментах, музикознавець, педагог. Досліджує виконавські традиції мандрівних співців-музикантів. Реконструював гру на кобзі Остапа Вересая, торбані Франца Відорта. Автор багатьох публікацій та видань про кобзарство й кобзарські

музичні інструменти. Справою життя Володимира Григоровича було й залишається: передати свою майстерність молодому поколінню, залишити після себе гідних продовжувачів справи, які б могли б надалі нести людям духовне світло. Тарас Яницький – заслужений артист України, доктор філософії, викладач Київської національної музичної академії імені П. Чайковського, КНУКіМ, соліст ансамблю «Дніпро». Павло Ласкавчук – артист-вокаліст вищої категорії, соліст Київського академічного театру українського фольклору «Берегиня», учасник українського фольклорного гурту «Рожаниця». Михайло Нагорний – заслужений артист України, лауреат міжнародних конкурсів оперних співаків, учасник гурту «Козацькі забави». Маркіян Свято – лауреат всеукраїнських і дипломант міжнародних конкурсів. Ольга Ромсік – провідний викладач-методист міста Києва, музикознавець.

Коледж унікальний не тільки в Україні, а й у світі. Кобза, колісна ліра, старосвітська бандура... Здобувачів світи навчають автентичної гри на музичних інструментах, автентичного співу. У коледжі є власна майстерня, де ремонтують академічні інструменти і виготовляють старосвітські, а також навчають цього вміння своїх вихованців.

Ми відроджуємо українське, але не хочемо, щоб у молоді бандура асоціювалося як щось «архі» – виключно з фольком та старовиною, тому наші студенти паралельно зі становленням автентичності, доводять, що музика, зіграна на бандурі, може бути цілком сучасною та актуальною.

Здобувачі освіти КЗ КОР «Стрітівський педагогічний фаховий коледж кобзарського мистецтва» є активними учасниками різноманітних міжнародних та всеукраїнських конкурсів і фестивалів. Кожна нагорода – відзнака та гордість для колективу закладу.

Працівники та здобувачі освіти коледжу з першого дня війни долучилися до штабу «бійців невидимого фронту». Активна громадська позиція та людяність колег і студентів спрацювали і під час плетіння маскувальних сіток з метою передачі ТРО, і під час збирання гуманітарної допомоги для передачі переселенцям, ТРО, ЗСУ (речі першої необхідності, предмети санітарної гігієни, продукти). Майже 500 банок «Бабусиної тушонки» (приготованої власноруч працівниками коледжу) було відправлено для передачі нашим захисникам та українцям, які потребують допомоги.

Наші викладачі організують збір коштів на авто для ЗСУ, виступають перед захисниками України на тематичних зустрічах. Найактивніші здобувачі освіти нашого закладу на чолі з головою студради Анною Лозиченко організують різноманітні тематичні, патріотичні та волонтерські флешмоби, акції у соціальних мережах на офі-

«Чи потрібна музика, коли війна? Чи доречна пісня у важку хвилину? Коли дивишся такі відео, розумієш: потрібна, як ніколи. Соліст гурту «Бумбокс» Андрій Хливнюк, який, як і багато інших наших зірок, вступив до тероборони, співає «Ой у лузі червона калина». Війна нищить нашу матеріальну та культурну спадщину. Зруйнований музей в Іванкові, де зберігалися роботи Марії Примаченко, і Музей українських старожитностей у Чернігові. Але наша пісня – це те, що не знищити. Вона має особливу суперсилу – додавати нам життя й наснаги, піднімати бойовий дух», – зазначає Олена Зеленська, перша леді України.

Катерина БАСОВСЬКА, здобувачка освіти 2 курсу:

Майже з самого початку бойових дій в Україні я допомагаю Товариству Червоного Хреста, також підтримую моральний дух народу та захисників, співаючи пісні. Нещодавно відкрила благодійну акцію #браслет_для_ЗСУ, мета якої продавати патріотичні прикраси, а на виручені кошти допомогти українським воїнам.

Тарас ЯНИЦЬКИЙ, заслужений артист України, доктор філософії:

Нині, на нульовому кілометрі та прикордонній з ворогом території воюють мої двоюрідні брати. Ризикуючи своїм життям вони захищають нас щодня і щомиті. Один з них парамедик. Автівки, на яких виконують бойові задачі, служать дуже короткий термін. Власне, наше завдання допомагати їм провізією, медикаментами, тепловізорами, квадрокоптерами, амуніцією та автівками. Ми – музиканти, намагаємося підняти бойовий дух нашим славним лицарям концертами у військових частинах, шпиталях і також збираємо кошти на насущні потреби.

Власне, кожен з нас робить усе, що тільки може, для нашої спільної перемоги.

ційних сторінках коледжу на підтримку українських захисників та національної ідентичності всього українського.

Продовження освітнього процесу є власним фронтом і важливою місією для кожної ланки освіти, а нашого коледжу кобзарського мистецтва зокрема. Музика лікує рани, а патріотична музика – закликає до боротьби в ім'я свободи, демократії, волі. Звуки кобзи, бандури воістину здатні пробудити національну свідомість, покликати в бій за нашу автентичність і незалежність.

Напередодні Міжнародного дня музики хочемо побажати всій музичній родині України незламності, невгамовної творчості, успішної реалізації всіх проєктів в ім'я майбутнього України. Нехай у найближчому майбутньому нас всіх чекає багато відкриттів, звершень та блискучих перемог на всіх фронтах!

Ми тримаємо свій фронт – освітній та культурний!

ЧЕРЕЗ МУЗИКУ – ДО ПЕРЕМОГИ!

Наталія СТИНИЧ,
Голова циклової комісії «Теорія музики»
КЗ «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є. Задора»
ЗОР, викладач-методист

Ми – творці історії... У контексті сьогоднішнього нашого відданості, сміливості, життєва позиція стають ключем до розуміння та усвідомлення стрімкого етапу розвитку суспільства, зростає нагальна потреба до соціокультурної єдності країни. Сучасна музична культура України виходить на новий рівень усвідомлення багаторівневої системи духовного світу, а в широкому розумінні посідає вагоме місце в оновленій концепції людського життя. Мистецтво музики, що несе світові Добро, істину Життя, стає невід'ємною складовою в досягненні суспільством бажаної Гармонії. Серед осередків музичного виховання нині свою сміливу та віддану позицію тримає один із найкращих академічних музичних закладів України – КЗ «Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є. Задора» Закарпатської обласної ради.

За 75 років своєї плідної діяльності музичний коледж сформував чудову школу виконавської майстерності та наукового потенціалу, відкрив світові імена талановитих музикантів, композиторів і науковців. Уже більше півстоліття творчий колектив Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора шанобливо зберігає і розвиває кращі традиції музичної освіти України.

Фундаторами нашого коледжу стали вихованці найпрестижніших музичних закладів Європи: Відня, Будапешта, Праги. Активна викладацька, концертна та науково-публіцистична діяльність музичного коледжу захоплює високою майстерністю музичного виконавства, спонукає до розвитку професійної музики, до нових творчих здобутків. Сьогодні, як і 75 років тому, Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д.Є. Задора є осередком професійної активності, гарним прикладом у підготовці фахового музиканта. Готуючи майбутнє покоління виконавців, педагогів, творимо нову історію, пам'ятаючи всіх, хто відіграв у ній важливу роль. Серед яскравих постатей – Д. Задор, І. Мартон, Є. Станкович, В. Гошовський, Г. Ціпола, П. Матій, М. Кречко, М. Попенко, В. Гайдук, І. Сопко, Й. Базел, Й. Гарчар, І. Лацанич, С. Стегней, В. Теличко, П. Готвоні, Е. Сокач, В. Плоскіна, В. Мадяр-Новак, Й. Ермін, Е. Чуприк, Ю. Чекан, Т. Росул і багато інших талановитих музикантів, науковців.

Силами викладачів коледжу проводяться відкриті конкурси піаністів імені Д. Задора, виконавців на духових та ударних інструментах імені С. Томиша, міжнародний фестиваль класичної та сучасної музики «Музичне сузір'я Закарпаття», міжнародні науково-практичні конференції (серед останніх – міжнародна науково-практична конференція «У ДІАЛОЗІ З МУЗИКОЮ» та науково-практичні конференції, присвячені відзначенню ювілейних дат), які мають широкий резонанс і сприяють розвитку молодих талантів – майбутнього нашої держави.

Студенти у складі колективів коледжу (духовий, естрадний, симфонічний, камерний оркестри, оркестр народних інструментів, хори, вокальний ансамбль, ансамбль скрипалів, народних інструментів і джазової музики) та як солісти здобувають перемогу на престижних міжнародних та всеукраїнських конкурсах. Звертають увагу неодноразові перемоги талановитого піаніста, лауреата міжнародних та всеукраїнських конкурсів-фестивалів Олександра Лучкова (клас викладача заслуженого працівника культури України Маріанни Сокач). Серед його останніх досягнень – участь у фестивалі класичної

музики Music Fest Perugia та здобуття гран-прі на міжнародному конкурсі класичної музики Scherco в м. Перуджі (Італія) (<https://www.youtube.com/watch?v=0stWwGjctfl>). За вагомі досягнення та відмінне навчання Олександр Лучков нині є стипендіатом Президента України.

У рамках проекту «Разом із Зірками» відбулася прем'єра кліпу на пісню «Будь хоробрим, як Україна!», автором якої є А. Кривута – поетеса, композитор, автор пісень, композиції якої виконують відомі українські співаки, зокрема Р. Лижичко та О. Білозір. До зйомок долучилися творчі діти з різних областей України, з-поміж яких і талановиті студійці музичного коледжу Беатріс Бучок і Каріна Корнута (викладач – Олена Єгорова, яка також брала участь у проекті) (<https://youtu.be/moX9yarBLn4>).

Зіркову перемогу України вписано студентським оркестром народних інструментів «Віртуози Закарпаття», що є лауреатом престижних конкурсів-фестивалів і лауреатом обласної премії імені Д. Задора (керівник – заслужений працівник культури України Світлана Стегней). Своєю професійною виконавською майстерністю та цікавими концертними програмами колектив неодноразово підкорював слухачку аудиторію України та закордону. За

останні місяці роботи оркестр здобув низку перемог, серед яких – почесне I місце на міжнародному двотуровому конкурсі інструментальної музики «Сузір'я Україна – Європа» (<https://youtu.be/J4gQLaoOsUI>), гран-прі на Канадсько-українському фестивалі «Торонто 2022» у творчій співпраці з талановитими трубочками, лауреатами численних престижних міжнародних конкурсів-фестивалів, викладачами музичного коледжу Емерихом і Томасом Поповичами (<https://youtube.com/watch?v=OZMiSqrtYu0&feature=share>).

З-поміж викладацького складу – кандидати мистецтвознавства, доценти, народні та заслужені артисти України, заслужені працівники культури України, лауреати міжнародних конкурсів, всеукраїнських премій імені В. Косенка та М. Лисенка.

Події війни, які агресивно увірвалися в мирне життя кожного українця, боляче відлунюються в наших серцях. Сьогодні мистецький колектив музичного коледжу під керівництвом п. Світлани Стегней (заслужений працівник культури України) віддано та наполегливо продовжують здобувати нові перемоги, стають лауреатами численних престижних міжнародних і всеукраїнських конкурсів-фестивалів, публікуються в наукових вісниках, беруть участь у науково-практичних конференціях. Творчі колективи, індивідуальні виконавці, науковці стають голосом України для світу і виступають на підтримку ЗСУ, відстоюють духовні цінності, мораль і високий рівень академічної музичного мистецтва.

За останні місяці викладачі та студенти Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д. Є.Задора взяли участь та організували численну кількість благодійних заходів на підтримку ЗСУ та жителів постраждалих від агресії міст України. Мистецтво під час війни – це теж зброя. Україна перемаже, її сильний, вільний та духовно багатий народ здобуде бажаний мир та з новими силами відродить державу з руїн! Ми разом з нашою талановитою молоддю стаємо ключем творення нового, вільного, незалежного часу історії України!

У Міжнародний день музики ми щиро вітаємо всіх з професійним святом! Бажаємо миру, гармонії, злагоди, довголіття, творчих звершень, процвітання та перемоги нашої Неньки-України!

МАЛИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СВЯТКУЄ 95-РІЧЧЯ!

Igor ІВАНЮК,
директор коледжу,
доктор сільськогосподарських наук,
заслужений лісівник України

Ігорю Дмитровичу, мабуть, не-випадково ювілей очолюваного вами коледжу збігся з професійним святом – Днем педагогічних працівників?

Так, історія заснування нашого закладу доволі цікава й непроста водночас. Саме 1 жовтня 1927 року, відповідно до наказу Держкомлісу СРСР, було створено Білорозівську лісову професійну школу, що в майбутньому стає матеріальною і педагогічною базою Малинського лісного технікуму. А вже в 1929 році школу передано до підпорядкування Олевського районного відділу народної освіти. У 1929-1930 навчальному році школу реформували, утворивши на її базі «Ліспромгоспуч». А вже у 1931 році відбулася реорганізація Білорозівської лісової професійної школи у Білорозівський лісний технікум, а згодом і в Малинський лісний технікум. Через два роки до складу Малинського технікуму введено Краснохутірську та Остерську лісові школи Чернігівської області. У 1937 році Малинський лісний технікум реорганізовано у Малинський лісотехнічний технікум; відкрито відділення: «Лісове господарство», «Лісоексплуатація» та «Будівництво і експлуатація лісовозних доріг». У 1944 році навчання проводили за спеціальностями: «Технологія лісозаготівель» та «Сухопутний транспорт лісу». У 1946 році зусиллями викладачів та студентів на р. Ірші було споруджено електростанцію, а через два роки в Малинському лісотехнічному технікумі відкривається заочне відділення. 1950 р. – відбулося розширення матеріальної бази технікуму – виробнича – Малинський лісгосп. А в 1951 році – до розпорядження технікуму передано 4 тис. га лісових масивів.

3 роками удосконалюється матеріально-технічна база закладу освіти, відкриваються нові спеціальності. Останні роки укладено договори про співпрацю з Національним лісотехнічним університетом України (м. Львів), Поліським національним університетом (м. Житомир), Науково-навчальним інститутом лісового та садово-паркового господарства Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ), Білоцерківським національним аграрним університетом.

У 2014 році разом із ПАТ «Мотор Січ» і Державним агентством лісових ресурсів України започатковано Всеу-

1 жовтня нинішнього року виповнюється 95 років із дня заснування Малинського фахового коледжу – одного з найстаріших та кращих закладів лісового спрямування в Україні. З історією цього освітнього закладу, що став кузницею міцних знань і навичок для багатьох тисяч майбутніх і нинішніх лісівників, інженерів, майстрів лісу, директорів лісгоспів Житомирщини та багатьох регіонів України, його здобутками в царині наукового, методичного, виробничого потенціалів викладачів і здобувачів освіти, планами на майбутнє журналіста «Житомирщини» ознайомив директор коледжу, доктор сільськогосподарських наук, заслужений лісівник України І.Д. Іванюк.

країнські змагання «Лісоруб» між здобувачами освіти коледжів України.

Започатковано міжнародну співпрацю з Лісовою школою в місті Дублін та Вищою школою Агробізнесу в місті Ломжі (Польща).

Активно впроваджуються елементи дуальної освіти за участю підприємств лісової галузі: ДП «Малинське лісове господарство», ПП «Малинська меблева фабрика», ПП «Меблева фабрика «Мірт» (м. Новоград-Волинський), Української холдингової лісопильної компанії (м. Коростень).

У 2020 році коледж став Колективним членом Лісівничої академії наук України і одним із розробників протипожежних заходів та концепції боротьби з лісовими пожежами. А у 2021 році – у рамках Регіонального інноваційно-космічного кластеру «Полісся», коледж, разом з іншими його засновниками, продовжує впровадження сучасних методів і технологій отримання, оброблення та використання інформації за результатами космічного моніторингу Землі та інтелектуального аналізу показників для ухвалення рішень у сфері екології та охорони навколишнього середовища, лісового господарства.

Нині коледж має доволі розгалужену інфраструктуру?

Територія закладу – 13,5 гектарів, на якій розташовано всі необхідні для ефективного навчання і здобуття практичних навичок навчальні корпуси, навчально-виробниче підсобне господарство, гуртожитки, спортзал, стадіон, розсадник плодово-декоративних та лісових рослин.

А за якими спеціальностями нині навчаєте здобувачів освіти?

Бакалаврів готуємо за спеціальністю: 205 «Лісове господарство». А фахових молодших бакалаврів готуємо за такими спеціальностями: «Лісове господарство» (ОПП «Лісове господарство»), ОПП «Лісозаготівля та первинна обробка деревини», ОПП «Обробка деревини», ОПП «Мисливське господарство»; «Садово-паркове господарство» (ОПП «Зелене будівництво і садово-паркове господарство»); «Деревообробка та меблеві технології» (ОПП «Деревообробка та меблеві техноло-

гії»); «Агроінженерія» (ОПП «Експлуатація та ремонт обладнання лісового комплексу»); «Облік та оподаткування» (ОПП «Бухгалтерський облік»); «Геодезія та землеустрій» (ОПП «Землепорядкування»).

Крім здобуття фахової освіти, студенти денної форми навчання залежно від спеціальності здобувають робітничі професії: лісоруб, лісник, верстатник деревообробних верстатів, офісний службовець, озеленювач, слюсар – ремонтник, оператор комп'ютерного набору, водій автотранспортних засобів (категорія «В»), водій автотранспортних засобів (категорія «С»)

Знаю, чимало зусиль спрямовано й вивченню історії рідного краю, коледжу та пошуковій роботі?

Коледж проводить пошукову роботу, зберігає та досліджує історію краю, де він розташований. Основою цієї роботи є Історико-краєзнавчий меморіальний музейний комплекс коледжу, до складу якого входять такі експозиції: родина Миклух і Малинщина, історико-краєзнавча, кімната інтелекції поч. ХХ ст., історія коледжу, історія лісового господарства, Житомирщини та Малинщини, 100 років боротьби за незалежність України, Музей М. М. Миклухи-Маклая. Також значну роль в освітньому процесі та національно-культурному вихованні здобувачів освіти відіграє Шевченківська світлиця. На її базі проводяться навчально-просвітницькі та культурно-масові заходи. У коледжі працює студентське об'єднання «Мікс», волонтерський загін «Надія». Регулярно поновлюються веб-сайт коледжу <http://mltk.co.ua> та канал YouTube.

До 175-річчя від дня народження М. Миклухи-Маклая, викладачі та здобувачі освіти коледжу розробили і відкрили туристичний маршрут «Подорожуй в минуле по-сучасному. Шляхами Маклая». Традиційно відбуваються Маклаївські читання.

Студентський та викладацький колективи видають газету «ПроЛісок», збірник статей до Міжнародної науково-практичної конференції на тему: «Лісівнича освіта і наука: стан, проблеми та перспективи розвитку». Цьогоріч

виходить перший наклад наукового видання «Вісник».

Традиційно на базі закладу освіти до початку російсько-української війни, з профорієнтаційною метою, проводили обласні зльоти шкільних лісництв Житомирщини, що сприяють поповненню коледжу професійно зорієнтованою молоддю.

Якими ж є вектори розвитку закладу?

Коледж розвиває власне освітнє середовище у напрямках: побудови інноваційної системи організації освітнього процесу з урахуванням державних стандартів акредитації відповідних програм і створення консультативних рад за участю представників бізнесу, випускників, державних структур для вдосконалення навчальних планів; розробки та впровадження провідних методик і технологій навчання; посилення системи позанавчальної роботи з особистісного розвитку здобувачів освіти.

Розвивається та удосконалюється автоматизована система управління освітнім процесом: навчально-методичні матеріали дисциплін в електронному вигляді; єдина база даних електронних навчальних курсів на базі системи дистанційного навчання; ведення в електронному вигляді первинної навчальної документації; введення системи рейтингу навчальних курсів на основі кількісних та якісних показників з врахуванням думки здобувачів освіти; створення платформи для моніторингу діяльності МФК.

Підвищення ефективності засобів формування елементів екологічної світоглядної позиції студентства відбувається через організацію та проведення екологічних акцій, круглих столів, тренінгів з підготовки студентів-волонтерів з питань формування екологічної свідомості. Студентів залучають до проектування благоустрою рекреаційних зон території коледжу та регіону.

За стільки років певні заходи отримали вже статус «традиційний»?

Так, щороку у нашому закладі проходить форум-зустріч студентів випускних груп із потенційними роботодавцями – фахівцями підприємств лісової галузі Житомирської області. Викладачі пишуть монографії, наукові статті за тематикою відповідних досліджень, друкують у фахових журналах, віднесених до міжнародних наукометричних баз. На базі коледжу відбувається Міжнародна науково-практична конференція на тему: «Лісівнича освіта і наука: стан, проблеми та перспективи розвитку» за участю не тільки викладацького складу та здобувачів освіти закладу, а й науковців, представників лісгосподарських підприємств, викладачів, аспірантів та здобувачів освіти закладів вищої та передвищої фахової освіти України, а також Казахстану, Норвегії, Іспанії, Німеччини.

Продовження на стор. 13 ►

Початок на стор. 12

МАЛІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ СВЯТКУЄ 95-РІЧЧЯ!

Викладачі коледжу В. Б. Левченко та Я. Д. Фучило у складі наукових груп отримали патенти на винаходи. Продовжуються наукові дослідження, що стосуються стійкості та продуктивності лісових насаджень в умовах техногенезу Житомирського Полісся; здійснюється робота з впровадження АСУ освітнім процесом iCloud, функціонування якої ґрунтується на хмарних технологіях.

Невід'ємною базою практики у коледжі є навчально-дослідне поле, де висаджено культури горіха грецького та чорного (площею 2,27 га), під агролісівництво, або більш відоме світовій спільноті як «agroforestry». Також було посаджено горіхову плантацію, площею 1,65 га, для досліджень приросту, плодоношення та розвитку рослин, плантацію енергетичної верби на площі 0,84 га.

У 1994 році у коледжі створено хоровий колектив «Щедроспів», якому в 1996 році було присвоєно звання «На-

родний хор».

Закладу з такою славною історією та колективом, певно, є чим пишатися?

Це справді так. Ми намагаємося іти в ногу з часом, шукаємо нові й сучасні шляхи вирішення тих чи інших питань. За вагомий внесок у підготовку фахівців середньої ланки для лісового господарства та інших галузей, а також високі досягнення в освіті колектив коледжу нагороджено Грамотою Верховної Ради України «За заслуги перед Українським народом».

З 2017 року коледж бере участь у роботі Міжнародних та Всеукраїнських освітянських виставок та здобуває почесні нагороди, відзнаки та звання.

За підсумками фінального туру в номінації «Позааудиторна (гурткова) робота» у Всеукраїнському конкурсі професійної майстерності «Педагогічний ОСКАР – 2021» отримано I місце. А в конкурсі на кращий вебсайт серед

закладів фахової передвищої освіти «EDUCATIONAL WEBSITE 2020» коледж отримав також перемогу в номінації «Кращий контент для студента».

Не стоїть осторонь заклад і волонтерської допомоги?

Так, звісно. У нас працюють і навчаються справжні патріоти своєї країни і громади. Тому з перших днів російсько-української війни ми активно почали допомагати нашим ЗСУ (придбали морозильну камеру та холодильник, продукти харчування, засоби гігієни), а також одному із викладачів, котрий нині боронить наші кордони на передовій. Йому зібрали гроші на бронжилет. Неодноразово допомагали продуктами харчування та теплим одягом переселенцям, внутрішньо переміщеним особам, що проживають у нашій громаді. Також зібрали кошти й для студентів, котрі після авіаобстрілів російських військ повністю залишилися без житла. Загалом з початку війни на різні напрями допомоги колективом було зібрано значну суму коштів. І така робота триває постійно.

Ігорю Дмитровичу, з нагоди Дня працівників лісу в коледжі відбулася знакова подія?

Ми не звикли стояти на місці, постійно щось винаходимо, відкриваємо, приймаємо поважних гостей, обмінюємося досвідом із колегами та партнерами. Ось і 16 вересня за участі колишньої випускниці коледжу, а нині – народного депутата України Тетяни Грищенко відбулося урочисте відкриття навчальної аудиторії з лісозаготівлі та садово-паркових технологій. Цю ідею я виношував давно. Допомогли нам її втілити в життя фірма Husqvarna («Хускварна Україна»), з якою підтримуємо впродовж декількох років тісні

зв'язки. Під час проведення заходу студентам дуже сподобалася розповідь арбориста про фахову обрізку високих і старих дерев, а також було запропоновано започаткувати курс лекцій з практичними заняттями на цю тему, що схвально сприйняли як студенти, так і викладачі.

2022 рік – дуже непростий, суворий, непередбачуваний. Внаслідок російсько-української війни багато завдано шкоди й лісовим насадженням Полісся, зруйновано чимало й інфраструктурних об'єктів галузі. Але ж життя продовжується...

Так, ви праві. Невтішний і невеселий початок нинішнього року всіх просто спантеличив і змусив замислитися над суттю буття та призначення кожного в цьому суворому й несправедливому світі.

Головне ж наше покликання – служити лісу, щоб ліс служив людям! Тому ми, незважаючи ні на що, продовжуємо долати всі виклики сьогодення, розвиватися, удосконалюватися, допомагати, дивитися з упевненістю й вірою у якнайшвидшу Перемогу наших ЗСУ, готуючи висококваліфіковані та конкурентоздатні на сучасному ринку праці кадри для лісової галузі не лише рідної Житомирщини, а й усієї України.

Що побажаєте колегам і студентам наостанок?

Я дякую всій дружній родині нашого закладу, ветеранам педагогічної ниви і бажаю щиро всім злетів без падінь, удачі, Божої благодаті, подальших успіхів у всіх починаннях і зустрічі нових ювілейних дат нашого закладу, але вже неодмінно під мирним і Переможним небом України.

Інтерв'ю вів **Богдан ЛІСОВСЬКИЙ**

ЛУБЕНСЬКИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ – ЗАКЛАД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ

**Той, хто любить паростки кленові,
Хто діброви молоді ростить,
Сам достоїн людської любові,
Бо живе й працює – для століть!**

Максим Рильський

Аліна КОЗАЧКОВА,
заступник директора з виховної роботи
Лубенського лісотехнічного фахового коледжу

Осінь щедра не лише на дари, а й на професійні свята. Традиційно в третю неділю вересня лісівники відзначають День працівника лісу. Без перебільшення можна сказати, що це

свято не лише для дружньої лісівничої родини, а й для кожного, хто з повагою та любов'ю ставиться до лісу. Це свято людей, які професійно стоять на сторожі гармонії та порядку в лісовому господарстві.

На берегах тихоплинної Сули розташувалося тисячолітнє місто Лубни, що на Полтавщині. Тут вже понад 130 років функціонує Лубенський лісотехнічний фаховий коледж.

Заклад освіти веде свою історію з далекого 1880 року, коли на прохання департаменту землеробства щедра ме-

ценатка та сподвижниця краєзнавчої справи Катерина Скаржинська подарувала частину своїх земель поблизу Лубен для побудови нижчої сільськогосподарської школи другого розряду, перший набір до якої було проведено в жовтні 1891 року.

У 1898 році школа стає першорозрядною, у 1912 – сільськогосподарським училищем, 1917 року училище перейменовують у сільськогосподарську професійну школу, де готують професійних сільськогосподарських робітників: прикажчиків, ковалів, теслярів, бондарів. Її

випускником 1924 року був усесвітньо відомий вчений-селекціонер, академік Василь Миколайович Ремесло.

У 1929 році профшкола реорганізується в технікум лікарських та ароматичних рослин, а вже з 1933 року, внаслідок об'єднання усіх подібних закладів освіти (Ялтинський, Майкопський, Лубенський і Тбіліський), у Лубнах створюють єдиний Всесоюзний технікум лікарських і ароматичних рослин, відкривають три нові спеціальності й розпочинають підготовку технологів, фармацевтів, аналітиків.

Продовження на стор. 14

Початок на стор. 13

ЛУБЕНСЬКИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ – ЗАКЛАД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЛІСОВОЇ ГАЛУЗІ

У жовтні 1949 року схвалено загальнодержавну програму створення системи захисних лісонасаджень для забезпечення сталих і високих врожаїв у степових і лісостепових районах. Ця подія здебільшого вирішила подальшу долю закладу освіти – його реорганізовано у Лубенський лісовий технікум зі спеціальностями «Лісове господарство» та «Лісова меліорація».

У 50-х роках ХХ століття директор технікуму Василь Байтала ініціює створення дендропарку, який став не лише пам'яткою садово-паркового мистецтва, а й окрасою тисячолітнього міста.

У рамках реформ 2000 року на базі Лубенського держлісгоспу і Лубенського лісового технікуму утворюється навчально-виробничий комплекс «Лубенський держлісгосп-технікум», а згодом заклад освіти набуває статусу Лубенського лісотехнічного фахового коледжу.

Вагомий внесок у розвиток матеріальної бази, поліпшення інфраструктури закладу освіти, відкриття нових спеціальностей зробили його очільники: Георгій Крат, Сергій Товстоліс, Михайло Павліков, Михайло Ворошилов, Анатолій Кондратенко, Микола Бутовченко, Володимир Сальніков, Леонід Переверзєв, Петро Гелю, Василь Байтала, Іван Єсіпов, Микола Федько, Олександр Луненков, Роман Сендзюк.

Сьогодні Лубенський лісотехнічний фаховий коледж – заклад фахової передвищої освіти. У ньому органічно поєднуються навчально-виховна робота, виробнича та наукова діяльність. Територія коледжу становить 35,4 га, на якій розташовано чотириповерховий навчальний корпус, спортивний комплекс, гуртожитки, студентську їдальню, виробничі майстерні, лабораторії, деревообробний цех, дендропарк, котельню, складські та інші приміщення. До послуг студентів тематично обладнано кабінети та лабораторії, бібліотека й читальна зала із вільним доступом до інтернету.

У коледжі навчаються понад 600 здобувачів освіти денної та заочної форми навчання із семи областей України за спеціальностями «Лісове господарство», «Деревообробні та меблеві технології» і «Садово-паркове господарство». За час навчання здобувачі освіти, крім основної спеціальності, опановують споріднені робітничі професії.

Завдяки самовідданій праці викладачів та майстрів виробничого навчання здійснюється підготовка висококваліфікованих кадрів. Співробітники коледжу свої знання, великий практичний та життєвий досвід передають майбутнім фахівцям лісової галузі. Впроваджуються інноваційні технології, використовуються сучасні комп'ютерні системи із прикладним програмним забезпеченням. Сьогодні ставити перед педагогічним колективом виклики: нові методи та підходи викладання під час дистанційного навчання та в умовах воєнного стану.

У закладі освіти значна увага приділяється практичній підготовці: навчальні практики здобувачі освіти проходять у коледжі та в ДП «Миргородське лісове господарство», виробничу практику проводять у розсадниках, а також на провідних підприємствах лісової та

деревообробної галузей. Працевлаштування випускників – основна складова освітнього процесу.

На базі коледжу понад п'ятнадцять років функціонує міжфакультетська навчальна лабораторія Національного університету біоресурсів і природокористування України (м. Київ), де готують бакалаврів заочної форми навчання за спеціальностями «Лісове господарство», «Деревообробні та меблеві технології» і «Садово-паркове господарство».

Важливою складовою освітньо-виховного процесу в коледжі є виховна робота. Основна її мета – формувати особистість, наділену громадянською відповідальністю, високими духовними цінностями, родинними та патріотичними почуттями. Цьому сприяють поїздки пам'ятними місцями рідного краю на Курган скорботи (пам'ятник жертвам Голодомору 1932-1933 рр. неподалік Лубен), до пам'ятника жертвам Голокосту (місце масового розстрілу євреїв під час Другої світової війни біля села Засулля) тощо. Під керівництвом студентської ради вихованці самоорганізуються у волонтерський рух, надають посильну допомогу ЗСУ.

Відбуваються тематичні інформаційні заходи біля експозиції, присвяченої героїчному подвигу випускників коледжу – Валерію Брезденюку та Романові Нечипоренку, котрі загинули, виконуючи свій синівський обов'язок перед Батьківщиною під час Революції Гідності та в зоні АТО.

Під час виховних годин вихованці коледжу зустрічаються з воїнами ЗСУ. У кабінеті Захисту України нещодавно було відкрито куточок «Вони боронять Україну».

Постійно поповнюється новими матеріалами музей коледжу. Проводяться лекторії для здобувачів освіти та гостей. У плані навчально-виховної роботи зазначено тематичні години до Дня захисників і захисниць України, Дня Гідності та Свободи, Дня Соборності, Дня Незалежності України тощо. Славетна Галерея випускників, які зробили вагомий внесок у розвиток вітчизняної науки та різних галузей народного господарства України, є гордістю закладу освіти.

Щовесни студентська молодь долучається до участі у Всеукраїнських акціях щодо садіння та розширення площ лісових насаджень: «Створюємо ліси разом», «Майбутнє лісу у твоїх руках», «Посади дерево», «День для нащадків» та ін. Вихованці коледжу висаджують берізки на Алеї пам'яті ліквідаторам аварії на Чорнобильській АЕС.

Протягом навчального року під час вивчення предметів загальноосвітнього циклу проводяться лекції, бесіди з історії рідного краю. Знання історії України, належна фізична підготовка студентів-лісівників підтверджується під час змагань «Козацькі розваги», які проходять напередодні свята Покрови з-поміж здобувачів фахової передвищої освіти. Команда коледжу «Вернідуб» виборює першість не лише на рівні міста, а й області.

Щороку викладачі та здобувачі освіти беруть участь у написанні Всеукраїнського радіодиктанту Національної єдності в День української писемності та мови. Під час декад циклових комісій відбуваються змагання із лісового багатоборства, різноманітні конкурси, брейн-ринги, зустрічі із письменниками, артистами, громадськими діячами (Богдан Бенюк – український актор театру і кіно, народний артист України; Микола Луків – український поет, громадський діяч, член Спілки письменників України). Неодноразовим гостем коледжу була заслужена артистка України, артистка розмовного жанру Полтавської обласної філармонії Наталія Іванченко. Через різноманітні заходи намагаємося відтворити історичне й духовне надбання Посульського краю та нашого народу. Традиційними стали Симоненківські та Шевченківські читання, вшанування творчості Володимира Малика, які щороку проходять творчо й неординарно.

Вихованці коледжу – неодноразові переможці Всеукраїнських спортивно-інтелектуальних змагань професійного спрямування «Forestry quest» з-поміж здобувачів освіти коледжів та університетів, що навчаються за спеціальністю «Лісове господарство»; Всеукраїнських олімпіад із фаховий дисциплін, обласного фестивалю-конкурсу

«Студентська весна».

Як показує світовий досвід, саме усвідомлення себе як громадянина змушує кожну людину відчувати себе частиною держави, відповідати за її справи і водночас примушувати державу бути відповідальною перед своїм народом.

Яскравою візитівкою закладу освіти стали вокально-інструментальний ансамбль «Пори року» та жіночий вокальний ансамбль «Суцвіття» (керівник Віктор Карпець).

У коледжі функціонують різноманітні спортивні секції, у яких постійно вдосконалюють свою майстерність вихованці. До послуг здобувачів освіти – стадіон та спортивний майданчик для мініфутболу, вуличні тренажери. Вже традиційними стали «Олімпійські уроки» за участю чемпіонів та призерів Олімпійських ігор, а також представників НОК України та федерацій різних видів спорту. Особливою сторінкою історії закладу освіти є проведення щорічного Всеукраїнського турніру з мініфутболу на кубок «Юність Посулля» (серед здобувачів освіти) та турніру на кубок «Андрія Біби» (для школярів). Співорганізатор – заслужений журналіст України Микола Моторний.

На території коледжу закладено Алею пам'ятних подій, на якій квітуть сакури та магнолії.

Інформація про життя колективу, проведені заходи та анонси висвітлюється на сайті закладу освіти, а також на шпальтах періодичного видання колективу здобувачів освіти та викладачів Лубенського лісотехнічного фахового коледжу «Паросток».

Сьогодні війна, безумовно, змінила пріоритети. Змінилися й усі ми: почали писати новітню історію з новими викликами та звитязною боротьбою.

За всієї різноманітності й багатогранності життя колективу основним завданням є підготовка фахівців-професіоналів своєї справи. Наше завдання залишається незмінним – у єдності працювати над збереженням лісів для майбутніх поколінь.

Мирного неба над лісами та всією Україною!

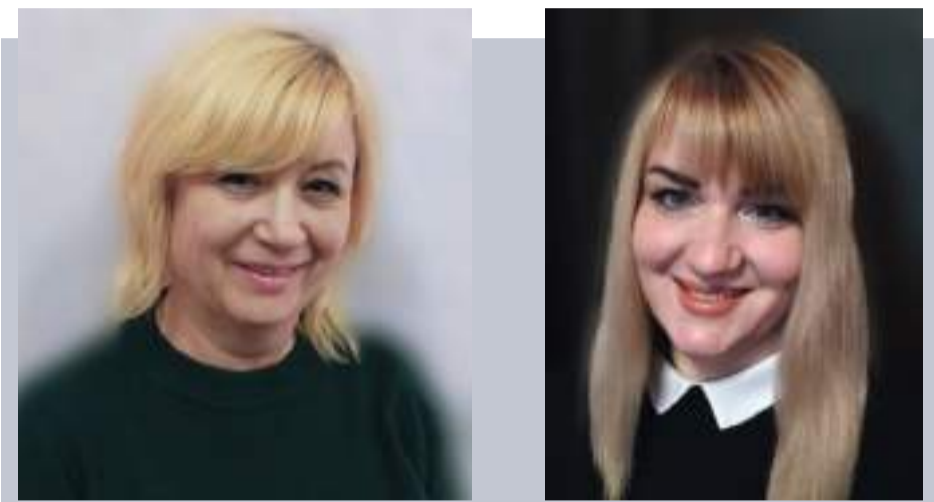

ШАНОВНІ БІБЛІОТЕКАРІ!

30 вересня в Україні відзначають Всеукраїнський день бібліотек. Це свято символізує глибоку повагу народу до своєї духовної спадщини, освіти, науки і культури. Від усієї душі вітаємо Вас з професійним святом – Днем бібліотек! У всі часи ви гідно виконуєте свою місію – зберігаєте знання та культурну спадщину для наступних поколінь, перетворюєте населення нашої країни на читачів. Нині з появою в бібліотеках комп'ютерів і мережевих корпоративних технологій у вас з'явилися зовсім нові можливості для роботи з читачами і співпраці з вашими колегами.

Щиро бажаємо всім вам міцного здоров'я, гарного настрою та творчих успіхів! Щоб ваша праця завжди приносила радість і задоволення! Крокуйте впевнено до ще нескорених вершин вашої професійної досконалості! Разом до ПЕРЕМОГИ!

БІБЛІОТЕКА В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Наталія МАТВІЄНКО, Ірина МІРОНОВА,
бібліотекар КЗ СОР «Лебединський педагогічний
фаховий коледж імені А.С. Макаренка»

На сучасному етапі розвитку суспільства володіння інформаційною культурою набуває першочергового значення. І бібліотека є чи не найпотужнішим багатофункціональним осередком, який концентрує та розподіляє інформаційні потоки. Це – головний центр інформаційного забезпечення освітнього процесу в коледжі, місце для зустрічей, центр особистісного розвитку здобувачів освіти, підвищення фахового рівня викладачів.

Бібліотека КЗ СОР «Лебединський педагогічний фаховий коледж імені А.С. Макаренка» має універсальний книжковий фонд, який наразі налічує 38302 примірників. До того ж, створено фонд підручників та навчальних посібників в електронному вигляді. Маємо періодичні видання для кожної спеціальності (близько 22 найменувань газет і 18 – журналів).

Та сьогодні бібліотека є не тільки підрозділом освітнього закладу, який реалізує право читачів на доступ до інформації, але й центром спілкування користувачів, опосередкованого, креативного, інтерактивного...

Однією з форм такого спілкування є виставка. Книжкова виставка є своєрідною візитівкою кожної бібліотеки, за якою оцінюють і якість її фонду, і стиль її роботи. Ведучи пошук інноваційних форм роботи з книжкою, беремо до уваги, що 80% інформації користувачі сприймають за допомогою зору. Тому нетрадиційно розставлені стелажі, тематичні полиці, яскраві, цікаві актуальні виставкові композиції відіграють важливу роль у популяризації книг та читання. Кожна книжкова виставка – це погляд на світ людини, що її підготувала, це передача світогляду, його життєвого досвіду, ставлення до людей і до себе. Виставка – це завжди творчість, своєрідна ікебана – мистецтво складання букету, тільки книжкового. За останні роки значно збагатилася палітра видів і форм книжкових виставок. Сьогодні, окрім традиційних, пропонуємо сучасні, а саме: виставку-панораму, виставку-експозицію, виставку-калейдоскоп, виставку-вернісаж, виставку-мотива-

цію, виставку-айстопер та інші.

Бібліотека постійно перебуває в творчому пошуку нових форм популяризації читання, інноваційних підходів у PR-рекламі книгозбірні, залученні користувачів до бібліотеки. Власними руками ми створюємо колоритні фотозони для своїх відвідувачів. Як от новорічно-різдвяна фотозона «Магія свята!», «Жінка. Весна. Кохання...» (до 8 Березня), «Книжкова алея», «Театрально-книжкова феєрія», акція «Селфі в бібліотеці» (до Всеукраїнського дня бібліотек) є популярними локаціями для наших користувачів, і стають не просто формальністю, а креативним місцем для спілкування, обміну думками, цікавих селфі, для щирих емоцій перед об'єктами фотоапаратів.

Традиційним стало проведення Дня відчинених дверей у бібліотеці 30 вересня у Всеукраїнський день бібліотек.

Для того щоб розширити знання здобувачів освіти про літературу, прищеплювати інтерес до поетичного слова, його творців, викликати бажання самим творити, розвивати творче мислення та декламаторські здібності практикуємо сучасні форми:

- фоточелендж «Ми – сім'я, що читає!» (до Всесвітнього дня книги та авторського права) <http://surl.li/ddurv>;
- відеопрезентація «Мудрість книг об'єднує родину» (до Міжнародного дня сім'ї) <http://surl.li/dduse>;
- флешмоб «Поезія закоханих сердець» до Дня усіх закоханих;
- засідання літературної кав'ярні «Творча смакота» (до Всесвітнього дня поезії);
- читання вголос поезій Ліни Костенко (до Міжнародного дня читання

вголос);

- літературний спомин «Твій біль Чорнобиль» (до Дня Чорнобильської трагедії).

До проведених заходів долучилися викладачі та здобувачі освіти коледжу.

В умовах українських реалій, коли Україна ціною життя своїх героїв, зусиллями українських військових, добровольців, волонтерів відстоює свободу і територіальну цілісність, пріоритетного значення набуває національно-патріотичне та військово-патріотичне виховання молоді, до якого активно долучається і наша бібліотека.

Ми створили виставку-айстопер «Принеси мир в Україну!» до Міжнародного дня миру, виставку-калейдоскоп «Коли янголи спускаються на землю» (до Дня Героїв Небесної Сотні), виставку-спомин «Голокост: невиліплані сльози», віртуальні виставки «Українське козацтво: від витоків до сьогодення»; «Бережи українське – носи вишиванку!» слайд-подорож «Україна – країна нескорених» (до Дня Гідності та Свободи), віртуальні бібліографічні огляди літератури «Націо-

нально-патріотичне виховання – основа духовності майбутнього покоління», «Держава творилася віками, держава будується нині!» до Дня Незалежності (<http://surl.li/dduub>), годину пам'яті «Сказати стільки хочу, та мовчу... Я в пам'яті запалюю свічу...» до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту. Ініціювали проведення акції «Голуб миру у твоїх руках» до Міжнародного дня миру – головний меседж якої сьогодні Україна транслює на весь світ: Україна прагне миру, спокою, злагоди та Божого благословення.

Отже, якісна інформаційна робота бібліотеки завжди була і надалі залишається важливим ресурсом у освітньому процесі коледжу.

Напередодні Всеукраїнського дня бібліотек хочемо привітати всіх колег із професійним святом.

Прийміть наші найщиріші вітання і побажання миру, міцного здоров'я, гарних змін, великих і маленьких перемог, інтелектуальних пошуків, творчих знахідок і нехай завжди панує діалог вічного союзу «Бібліотека – Книжка – Читач»!

ТУРИЗМ – ЧИННИК ТОЛЕРАНТНОСТІ ТА МИРУ

Марія ФІТКАЛЕНКО,
провідний бібліотекар бібліотеки Уманського НУС

Згідно з інформацією ООН, щороку понад мільярд людей подорожують в інші країни. Завдяки цьому туризм став провідним сектором економіки, на частку якого припадає 10 % глобального ВВП і 6 % загального світового експорту. В резолюції ООН окремо зазначено, що індустрія туризму сприяє скороченню бідності і прискоренню всебічного розвитку.

Глобальні процеси, що відбулися у туристичній індустрії світу, позначилися і на розвиткові туристичної галузі України. Завдяки розвитку туризму Україна стає все більш відомою в світі, як держава з багатою історією, природною і культурною спадщиною.

Історія стверджує, що туризм в сучасному розумінні, як масове явище і можливість здійснення подорожі, виник порівняно недавно, на початку минулого століття. Стрімко набираючи обертів, це явище стало настільки популярним, що туризмом стала займатися переважна більшість людей, особливо в розвинених країнах і країнах, що розвиваються.

Популярність туризму пояснюється дуже просто, туризм – це вигода в усіх напрямках. Він не тільки сприяє процвітанню і благополуччю туристичних регіонів, активно підтримує високий рівень культурного збагачення, яке отримують мандрівники під час своєї поїздки, а й дає величезний заряд бадьорості.

Розуміючи користь доступного туризму, в 1979 році Генеральна асамблея Всесвітньої організації ту-

Сучасний світовий туризм перетворюється на глобальний чинник розвитку цивілізації, всіх її складових: економіки, соціальної сфери, духовної культури. Своїми функціями – світоглядною, культурно-пізнавальною, соціальною, комунікативною, інтегративною, рекреаційною – він істотно впливає на людину, її ціннісні орієнтації, процеси самопізнання і самовдосконалення.

ризму при Організації Об'єднаних Націй заснувала міжнародне свято – «Всесвітній день туризму», яке було запропоновано відзначати 27 вересня. Метою цього свята були не тільки популяризація туризму, а й широке висвітлення його внеску в економіку як окремих регіонів, так і світового співтовариства загалом, а також подальший глибокий позитивний розвиток міжнародних зв'язків усіх країн. Багато країн підтримали ініціативу світової організації. В незалежній Україні Всесвітній день туризму був додатково закріплений указом Президента України в 1998 році і має назву «День туризму», який відзначається також 27 вересня.

За даними Всесвітньої організації туризму (UNWTO), Україна входить до десятки лідерів міжнародного туризму за кількістю відвідувань. Згідно з рейтингом Всесвітньої організації туризму Україна посідає 8 місце у світі за кількістю туристичних візитів. Країну щороку відвідують більше 20 мільйонів туристів, в першу чергу, із країн Східної та Західної Європи, США і Японії. Сфера індустрії гостинності України охоплює як активні види відпочинку і спортивного туризму (гірськолижний спорт), так і подорожі пізнавального характеру на базі багатой археологічної і релігійної історії України.

Актуальність туристичної галузі безпосередньо впливає і на розвиток вищої освіти в Україні. У 2014 році Уманський національний університет садівництва розпочав підготовку фахівців сфери туризму, створивши кафедру туризму та готельно-ресторанної справи, що входить до складу факультету менеджменту. З того часу все, що пов'язано зі сферою туризму, нерозривно пов'язано з навчально-виховною роботою закладу освіти.

Традиційним для Уманського НУС вже стало проведення «Тижня туризму» з нагоди відзначення Всесвітнього дня туризму та Дня туризму в Україні. Його щороку проводить колектив кафедри туризму та готельно-ресторанної справи, передбачаючи тематичні заходи з молоддю з метою популяризації туризму. Ось і в 2022 році, 27 вересня, стартував «Тиждень туризму 2022». Щоправда, він дещо інший, незвичний, адже проводиться дистанційно, але максимально пізнавальний і насичений: програма святкування пе-

редбачає проведення онлайн-турніру серед здобувачів освіти університету «Кращий туризмознавець», участь у семінарі-презентації «Історичні пам'ятки поруч» та реалізацію онлайн-екскурсії для першокурсника «Уманський НУС очима старшокурсника».

Також з нагоди Дня туризму бібліотека Уманського НУС презентувала університетській спільноті віртуальну книжкову виставку «Туризм – фактор толерантності та миру». На ній представлено книжки та періодичні видання, що містять актуальний матеріал щодо організації індустрії туризму, а також приваблюють цікавою інформацією про різні куточки й визначні пам'ятки культури країн світу та нашої рідної України. На виставці зібрано інформацію про популярні туристичні об'єкти та маловідомі пам'ятки, що незаслужено перебувають у тіні загальної уваги. Серед багатьох чудес для кожного відвідувача знайдеться щось своє, що вразить уяву або стане метою нової подорожі. За посиланням: <http://surl.li/dduou> можна ознайомитися із виставкою.

Сьогодні, як ніколи, ми усвідомлюємо красу і міць, незламність і велич нашої нельки-України. Українці – сильна і могутня, мудра і незламна, безстрашна та непереможна нація. І найкраще ще попереду в нас. Безліч подорожей Україною і світом, підкорення нових вершин і відкриття прихованих таємниць, насолода від мандрівок та адреналін від екстремального туризму. Ми ще вдосталь помандруємо! Миру всім нам і Перемоги!

БІБЛІОТЕКА І ВІЙНА

Бібліотеки закладів вищої та фахової передвищої освіти – один з основних важелів розвитку національної свідомості молоді будь-якої країни. Особливо важливо, щоб вони відповідали вимогам часу й потребам свого читача, базуючись на цінностях і принципах відкритості, інклюзивності, партнерства, розвитку та клієнтоорієнтованості, адже читач має хотіти повернутися ще. Нова роль бібліотек розглядається як сучасний публічний простір, центр розвитку з проактивними бібліотекарями, що відповідає потребам сучасного українця та формуванню здорової, свідомої нації.

Роль бібліотекаря має розширюватися і ставати більш проактивною. Він має створювати умови для спілкування, організовувати та модерувати заходи, сприяти пошуку і поширенню найкращого досвіду для розвитку молоді.

Сьогодні бібліотеки знаходять і впроваджують нові форми спілкування з читачами. Вони беруть участь у створенні сучасного інформаційного простору, сприяють формуванню моральних принципів молодого покоління. А працівники бібліотек – незамінні помічники в оперативному і якісному забезпеченні інформацією.

Під час війни надзвичайно важливим стало єднання українців для боротьби з ворогом. Кожна добра справа наближає день перемоги. Саме тому працівники 12 бібліотек Тернополя згуртувалися і організували цікаве дозвілля для усіх, хто потребує емоційної розрядки. Як можна розважитися у книгозбірнях? Чим зайняти себе тут, окрім читання книг? Чи вирішили бібліотеки «мовне питання» щодо переселенців? Читайте у матеріалі «Тут лікують книгами: як бібліотеки Тернополя об'єдналися для спільної допомоги під час війни» і можете запозичити щось до свого арсеналу роботи.

<http://surl.li/ddlig>

За матеріалами інтернет-ресурсів

Банько В. Г. Туристська логістика : навч. посіб. / В. Г. Банько. — К. : Дакор, 2014. — 204 с.

Посібник передбачає ознайомлення студентів з сучасними підходами до туристської логістики.

В ньому розглядаються такі основні питання: основи тур логістики і понятійний апарат, історія та еволюція розвитку логістики та її задачі, сфера застосування логістики в туризмі, конкурентноздатність туристичних організацій, функції і задачі, які вирішуються логістикою в туризмі, логістика в стратегічному плануванні і прогнозуванні тур діяльності тощо.

Беліков О. М. Перлини України / О. М. Беліков. — Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2014. — 208 с.

У книзі зібрана структурована інформація про популярні туристичні об'єкти України, побачити які приїжджають туристи з усієї країни і з-за кордону. Там серед сотні чудес України для кожного читача знайдеться своє, що вразить уяву.

Україна – країна з багатою історією. Кожен регіон має свої власні дива. Ознайомившись із книгою, ви складете загальне уявлення про країну, що вражає розмаїттям історичних і культурних шарів.

ТРЕТЄ ЖИТТЯ КОЛЕДЖУ ІМЕНІ БУБКИ

Донецьк – Бахмут – Полтава. Донецький обласний спеціалізований фаховий коледж спортивного профілю імені Сергія Бубки вимушено мандрує Україною.

Славний літопис цього комунального закладу розпочався 18 серпня 1989 року, коли на базі Донецького технікуму фізичної культури було вирішено створити училище олімпійського резерву з першим набором 250 учнів зі спеціалізації з дев'яти видів спорту: баскетбол, бокс, велоспорт-шосе, волейбол, гандбол, легка атлетика, плавання, футбол, а також додатковий контингент. Директором УОРу призначили досвідченого Анатолія Кучерова, екскерівника облспорткомітету. Тоді найбільша складність полягала в організації освітньо-тренувального процесу – не вистачало спортивної бази, навчальних класів та аудиторій. Нарешті знайшлися кошти, задіяні від доходів спортивної лотереї, і робота, як кажуть, пішла. У 1995 році коледжу було присвоєно ім'я Героя України, легендарного легкоатлета, олімпійського чемпіона, світового рекордсмена зі стрибків з жердиною Сергія Бубки, який наразі очолює Національний олімпійський комітет України і реально допомагає розвитку коледжу.

За ці роки у коледжі виховано чимало заслужених майстрів спорту, відомих у всьому світі. Найяскравішою зіркою є Лілія Подкопаєва – абсолютна чемпіонка Олімпійських ігор зі спортивної гімнастики, володарка двох золотих та срібної медалі в Атланті-1996, якій, стоячи, аплодували глядачі разом з Президентом США. Коледж пишається видатними вихованцями. Це срібна і бронзова призерки Олімпіади-2008 з легкої атлетики Ірина Ліщинська і Наталя Тобіас, бронзовий призер Олімпіади-2012 зі спортивної гімнастики Ігор Радівілов, бронзові призерки Олімпіади-2012 з легкої атлетики Марія Рємень і Аліна Логвиненко, олімпійський чемпіон і срібний призер Олімпіади-2016 зі спортивної гімнастики Олег Верняєв. Серед титулованих випускників – володар футбольного Кубка УЄФА Олексій Полянський, переможець чемпіонатів України, Туреччини і Росії з футболу Сергій Ребров.

Із стін коледжу вийшли: чемпіон світу з велотреку Володимир Рибін, чемпіон світу з велоспорту серед молоді Олександр Мартиненко, переможець чемпіонатів Європи та світу з велоспорту Дмитро Грабовський, віце-чемпіонка світу з вільної боротьби Тетяна Лазарева, чемпіонка світу серед молоді з вільної боротьби Аліна Махinya, чемпіон Європи зі стрибків у воду Дмитро Лисенко, призерка чемпіонату світу з важкої атлетики Юлія Калина, віцечемпіонка Європи з плавання Ганна Дзеркаль, призер чемпіонату світу з сучасного п'ятиборства Дмитро Кирпулянський, призерка чемпіонату Європи з артистичного плавання Інга Гіллер, чемпіон Європи з боксу Віталій Константинов, чемпіон Європи серед боксерів-професіоналів Олег Єфимович, абсолютні чемпіонки світу зі спортивної акробатики Олена Чабаненко, Надія Суріна, Вікторія Жердева, Олена Моїсейчева, а також сузір'я легкоатлетів – призер чемпіонату Європи Во-

лодимир Зюськов, чемпіонка Європи Юлія Кревсун, чемпіонка Європи серед молоді Антоніна Єфремова. І цей список можна продовжувати...

Це були старі добрі часи, які раптово скінчилися у 2014 р., коли в нашу країну прийшов так званий «русский мир». Виникла необхідність передислокувати освітній заклад на територію, підконтрольну українській владі. Перед обласною владою постало питання про кандидатуру нового директора, спроможного зрушити цей непідйомний камінь. І тоді там, у владних кабінетах, пригадали про Ігоря Анушкевича – людину, яка має чудові організаційні здібності, знає про спорт практично усе, адже пройшов усі сходинки – спортсмен, тренер, функціонер, майстер спорту СРСР з дзюдо, заслужений тренер України, а ще він блискуче проявив себе на посаді директора Обласної школи вищої спортивної майстерності. Саме той період – золотий в спортивній історії Донеччини. Саме той період – найбільш урожайний на медалі Олімпійських ігор.

Отже, у лютому 2015 р. Ігор Анушкевич приїхав до Бахмута з однією валізою. І на новому місці розпочав відновлювати коледж фактично з нуля. Спитаєте, чому саме в це невеличке затишне містечко, з якого рукою подати до лінії розмежування? А тому, що саме в Бахмуті є найсучасніший спортивний комплекс «Металург», який відповідає стандартам для проведення міжнародних змагань.

Варто зауважити на різниці між більшістю освітніх закладів і спеціалізованими училищами-коледжами спортивного профілю. Різниця досить суттєва – значно складніший механізм. Адже здобувачі спортивної освіти поєднують навчання з тренуваннями завдяки особливому режиму дня: ранкове тренування – навчання – вечірнє тренування. Аби забезпечити їм сприятливі умови, мають злагоджено працювати усі структурні підрозділи коледжу: навчальний, спортивний, виховний, господарський, медичний, їдальня, гуртожиток... Майже держава в державі.

«Наш заклад – це своєрідний синтез спорту, навчання та виховання, – говорить директор Ігор Анушкевич. – В українському спорті функціонує певна піраміда, фундаментом якої є дитячо-юнацькі спортивні школи і клуби за місцем проживання. Над ними – спортивні школи олімпійського резерву, училища олімпійського резерву, школи вищої спортивної майстерності. Вершиною піраміди є збірні команди України. Мета нашої діяльності – зібрати обдарованих дітей і вивести їх на більш високий рівень. Ми забезпечуємо усім необхідним: це навчання, тренування, спортивна екіпіровка, участь у національних і міжнародних змаганнях, стипендія, гуртожиток, чотириразове харчування».

Коледж облаштувався на окраїні Бахмута, на базі колишнього дитячого оздоровчого табору «Вогник». Звісно,

стартові умови не найкращі, але якщо прикласти руки... Щодня працівники господарського відділу виконували чергове завдання заступника директора Олег Зайченка, і «Вогник» гарнішав на очах. Хоч і не за один день, штат фахівців доукомплектували, а згодом навіть розширили перелік видів спорту, які культивують у коледжі.

Головна проблема – це віддаленість від спортивних об'єктів, тому вранці та ввечері брендований автобус курсував містом чартерними рейсами. Коледж розпочав створювати власну інфраструктуру, звісно, не полишаючи мрій про повернення до Донецька після його звільнення від російських загарбників.

Поруч з бахмутським стадіоном

«Авангард» і стареньким гуртожитком, який передали коледжу, розпочалося будівництво найсучаснішого комплексу. На чотирьох його поверхах – спортивні зали і навчальні аудиторії. Насправді це – палац освіти і спорту з ідеальними умовами для учнів і здобувачів освіти. Будівництво під пильним наглядом облдержадміністрації тривало швидкими темпами, стрімко наближаючи день радісного новосілля. У новому корпусі і гуртожитку розпочалися внутрішні роботи, а інженери взялися за креслення майбутнього басейну...

Реалізацію глобальних планів довелося поставити на паузу в лютому 2022 р. через повномасштабне вторгнення російської орди.

Продовження на стор. 18 ▶

Початок на стор. 17

ТРЕТЄ ЖИТТЯ КОЛЕДЖУ ІМЕНІ БУБКИ

Коледж опинився перед черговим викликом і невизначеним майбуттям. Чимало співробітників, учнів і студентів вимушено евакуювалися в більш безпечні регіони, а також європейські країни, які щиро простягнули нам руку допомоги і прихистили у дуже скрутний момент.

На жаль, маємо безповоротну втрату. 14-річна учениця коледжу Аліна Перегудова трагічно загинула в Маріуполі, заблокованому російською армією. Разом з Аліною окупанти вбили і матір перспективної важкоатлетки. Втрата болісна. Ніколи не пробачимо!

Аби наблизити день великої Перемоги у цій кривавій війні, зі зброєю в руках на захист невідомої України встали двоє тренерів-викладачів і водій коледжу.

На цей раз постало питання передислокації коледжу за межі Донецької області. На Полтавщину, де коледж розмістився на базі Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, з яким підписано угоду про співпрацю. Навчальний відділ налагодив освітній процес у режимі онлайн, і при цьому став у пригоді досвід, набутий під час коронавірусного карантину. Спеціальні відзнаки за

високий професіоналізм і відданість справі мають заступниця директора Ірина Ситковська, педагоги Оксана Петренко, Самвел Аюбян, Галина Леле, а також Ірина Саржевська, яка, до речі, навчалась у Донецькому УОРі, а згодом повернулася до альма-матер як кваліфікований фахівець.

За насиченим планом працює виховний відділ під орудою заступниці директора Світлани Дудник, який регулярно організовує цікаві заходи національно-патріотичного виховання, естетичного, екологічного, сімейно-родинного, трудового. Особлива увага педагогів приділена дітям соціально незахищених категорій. А ще у коледжі створили учнівсько-студентське самоврядування.

Усі нагальні проблеми коледжу допомагає подолати управління фізичної культури та спорту Донецької облдержадміністрації. «Наша країна потерпає через російську збройну агресію, отже, цей навчальний рік розпочинався дуже важко, – розповідає начальник управління Володимир Мицик. – До цього ми готувалися буквально з першого дня, розуміючи те, що будемо вимушені переїжджати в інше місце. Так склалися умови, аби заздалегідь перевезти коледж до Полтави. Спочатку обмінялися листами – голова Донецької військово-цивільної адміністрації Павло Кириленко написав голові Полтавської обласної адміністрації і одержав згоду. Ми перевезли на Полтавщину 80 відсотків майна коледжу, фактично все рухоме майно. Це дозволить у сприятливих умовах організувати освітньо-тренувальний процес. Коледж зумів ефективно провести вступну кампанію, і за державним замовленням на перший курс зараховано 50 осіб. Підкреслюю, що на 99 відсотків – це учні з Донецької області. Також триває добір у шкільний блок. Сподіваюся, що протягом місяця коледж буде укомплектований на сто відсотків. Насправді це титанічна робота, за яку хочуть подякувати трудовому колективу коледжу на чолі з Ігорем Анушкевичем».

Поступово коледж облаштовується у Полтаві. На урочистому врученні залікових книжок Ігор Анушкевич побажав першокурсникам: «Ви поча-

ли новий етап свого життя. Тепер ви повноправні студенти коледжу, серед випускників якого 600 майстрів спорту України, понад 60 майстрів спорту України міжнародного класу, 11 заслужених майстрів спорту України, 26 учасників Олімпійських ігор. Семеро наших випускників – володарі олімпійських медалей, заслужені майстри спорту України. Понад 80 наших випускників стали чемпіонами світу та Європи. Тож бажаю вам продовжити цю плеяду іменитих спортсменів. І всім нам – великої перемоги невідомої України. Слава Україні!»

З початку цього року 18 разів на міжнародних змаганнях лунав гімн України і здіймався наш прапор – на честь яскравих перемог учнів і студентів коледжу. Співавторами цих звітів є заслужені тренери України Тетяна Серорез (легка атлетика) і Андрій та Максим Єфремови (вільна боротьба), а також тренери вищої категорії Ігор Обухов (важка атлетика), Олексій Кривошанов (легка атлетика), Андрій Бичков (бокс), Олександр Геращенко і Кирило Поспеев (велоспорт)... До речі, останній з цього переліку має безцінний змагальний досвід на Олімпіаді в Атланті-1996. Наші патріархи легкої атлетики Олександр Захожий, Павло Задорожний і Юрій Седньов залишаються відданими справі та діляться секретами тренерської майстерності з молодими колегами.

Тепер у коледжі мріють про золоту медаль Олімпіади. І не тільки мріють, а щодня задля цього працюють. Перспективних талановитих претендентів не бракує. Однією з найяскравіших зірочок, що сходить, є майстер спорту з вільної боротьби Марія Єфремова. У свої 16 років Марія є багаторазовою чемпіонкою Європи і дворазовою чемпіонкою світу серед юніорок. Її багатообіцяюча кар'єра тільки розпочинається, як і нова глава життя коледжу імені Сергія Бубки.

Віктор ТАЧИНСЬКИЙ,
спортивний відділ КЗ «Донецький обласний спеціалізований фаховий коледж спортивного профілю ім. С. Бубки»

ІРПІНСЬКІ ЗДОБУВАЧІ ОСВІТИ В РАМКАХ ПРОЄКТУ НОК УКРАЇНИ «ОЛІМПІЙСЬКИЙ УРОК» ВІДЗНАЧИЛИ МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ СТУДЕНТСЬКОГО СПОРТУ!

20 вересня 2022 року усьому світі відзначають Міжнародний день студентського спорту. Слід зазначити, що це свято було започатковано Генеральною конференцією ЮНЕСКО за ініціативою Міжнародної федерації студентського спорту (FISU).

Отже, в стінах Державного податкового університету за участі студентської молоді Ірпінського фахового коледжу економіки та права відбувся спортивно-масовий захід в рамках Всеукраїнського проекту Національного олімпійського комітету «Олімпійський урок» BeACTIVE!

Під час урочистого відкриття до студентської молоді з вітальним словом звернувся голова відділення Національного олімпійського комітету України в Київській області Ігор Малинський та з нагоди свята подарував спортивний інвентар, який в подальшому буде задіяний в заняттях з фізичного виховання та спорту.

Також вітальне слово мали: Валентина Унінець-Ходаківська, в. о. ректора Державного податкового університету, Оксана Пілевич, директор Ірпінського фахового коледжу економіки та права, Анатолій Ільченко, начальник Київського обласного відділення (філії) Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України, член виконкому Відділення НОК в Київській області України.

У ході заходу було проведено запальну олімпійську руханку, яку продемонстрували кращі здобувачі освіти – спортсмени коледжу. Наприкінці спортивного дійства всі учасники були нагороджені сертифікатами за підписом президента НОК України Сергія Бубки та зробили загальне фото на згадку!

Слава Україні!

Слава ЗСУ за можливість проводити такі заходи!

*За матеріалами відділення
Національного олімпійського комітету України
в Київській області*

ТАК НАРОДЖУЄТЬСЯ СИЛА: РОБОТА ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ КОЛЕДЖУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Як результат повномасштабної війни на території України постало гостре питання психологічного стану здобувачів освіти. Адже внаслідок військових дій відбувається реакція на ситуацію, в якій є загроза життю людини або її здоров'ю. Психологічні травми порушують нормативну організацію психіки і можуть зумовити межові (тимчасове відчуття дискомфорту) або клінічні стани (зниження імунітету, втрата працездатності, порушення когнітивних процесів). Тому головним завданням закладу освіти є повсякденна психологічна допомога та емоційна підтримка всіх учасників освітнього процесу.

Із початком війни у КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж» зросла роль психологічної служби, роботу якої спрямовано на забезпечення своєчасного і систематичного вивчення психофізичного розвитку здобувачів освіти, мотивів їхньої поведінки і діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних, фізичних, гендерних та інших індивідуальних особливостей; сприяння створенню умов для виконання освітніх і виховних завдань закладу освіти, їх соціального та інтелектуального розвитку, охорони психічного здоров'я, надання психологічної та соціально-педагогічної підтримки всім учасникам освітнього

процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти.

У зв'язку з нагальною потребою в інформуванні усіх учасників освітнього процесу з питань збереження їхнього соціального благополуччя і психічного здоров'я психологічною службою коледжу вже на початку 2022/2023 н.р. проведено низку соціально-педагогічних і психологічно просвітницьких заходів.

Студентське життя зазвичай запам'ятовується як один із найяскравіших періодів у життєвій історії людини, під час якого молодь має навчитися планувати й ефективно проживати свій день, взаємодіяти з великою кількістю людей, спілкуватися як зі студентами-одногрупниками, так і з викладачами. У цей час може зав'язатися найміцніша дружба, адже практично одразу після вступу молодь об'єднується у компанії і налагоджує між собою дружні стосунки. Тому вже 1 вересня 2022 року було проведено тренінгове заняття зі студентами нового набору, котрі проживають у гуртожитку, для знайомства, пошуку спільних інтересів, швидшої адаптації до нових умов життя, стабілізації психоемоційного стану здобувачів освіти та їх налаштування на освітню діяльність. Упродовж зустрічі здобувачі освіти виконували інтерактивні вправи «Дерево очікувань», «Знайомство», «Запам'ятай мене», «Шукаю друга» з метою розширення знань щодо особливостей міжособистісних стосунків; формування уміння співпереживати, цікавитися почуттями оточення; розвивали почуття взаємодопомоги, поваги, доброзичливості, розкрили поняття «дружба», «друг», а найголовніше – проговорювали власні інтереси та захоплення для пошуку однодумців.

Сучасний ритм життя, а також багато інших суб'єктивних чинників призводять до того, що в певний момент людина зважується на злочин – злочин проти свого життя. Якщо вчасно помітити важкий душевний стан, то можна уникнути страшною трагедії. На жаль, у зв'язку з війною ця проблема стала більш актуальною, оскільки люди перебувають у хронічному стресі, депресії, мають посттравматичний стресовий розлад, фінансову скруту, втрачають близьких, домівки, роботу тощо та інколи єдиним виходом бачать вкорочення собі віку.

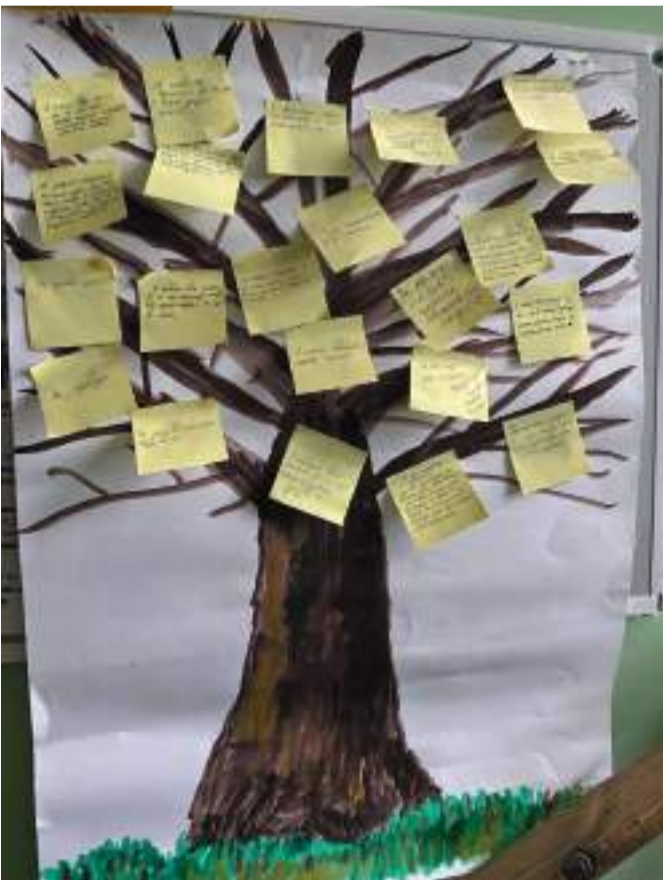
До Всесвітнього дня запобігання самогубству з метою профілактики суїцидального ризику в студентському житті у коледжі було проведено акцію «Дерево життя» для здобувачів освіти – мешканців гуртожитку. Учасники заходу поділилися своїми думками «За що я люблю своє життя?»: «Люблю життя за те, що маю вірних друзів, сім'ю...», «Люблю життя за те, що воно дарує багато яскравих моментів», «Люблю життя за те, що маю можливість спати в теплому ліжку...», «...за свободу, щирість, любов від оточуючих людей...», «...за надані можливості...», «Люблю життя за те, що поруч є люди, яким можна довіряти і які підтримують» тощо.

Оксана КОСЯК,
заступник директора з виховної роботи
Аліса ВЕРЕД, практичний психолог,
Діана ЯНАКОВА, соціальний педагог,
КЗ КОР «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний
фаховий коледж»

Під час воєнних дій психіка людини перебуває у постійному напруженні та стресі. Це може спричинити різні реакції та мати індивідуальні фізичні прояви. У таких випадках корисно знати мінімальний набір прийомів першої психологічної допомоги. Вони залежать від конкретного стану, в якому перебуває людина, але є універсальні загальні елементи першої психологічної допомоги. Тому у закладі освіти проводять тренінгові заняття «Прийоми психологічної допомоги» для кожної академічної групи. У ході заходів розглядають основи психічної стабільності, ознаки посттравматичного синдрому, методики щодо подолання стресових ситуацій та гармонізації внутрішнього стану. Особлива увага приділяється питанню психологічної допомоги в екстрених ситуаціях.

Варто додати, що першу психологічну допомогу та емоційну підтримку на різних рівнях у коледжі проводять усі працівники (члени адміністрації, викладачі-предметники, куратори академічних груп, вихователь та завідувачка гуртожитку тощо). Саме така системна робота у Білоцерківському гуманітарно-педагогічному фаховому коледжі щодо психоемоційної підтримки здобувачів освіти сприяє напрацюванню механізмів стресостійкості, опрацюванню технік, які допомагають стабілізуватися та легше впоратися зі стресом під час воєнного стану.

КСЕНІЯ ТЕЙЛОР. ОСОБИСТОСТІ, ЯКІ ЗМІНЮЮТЬ СВІТ

Ксенія Тейлор – відома українська письменниця, психотерапевт, квантовий психолог, психолінгвіст, психосоматолог, науковий та громадський діяч, міжнародний спікер, автор інноваційних освітніх та наукових програм; Засновниця BestTaylor Company; Володарка Премії «Оберіг людства»; Премія ТОП-100 Видатних Жінок України. Національний Рейтинг. Номінація «Бренд Року»; Премія «Літературний Олімп». Номінація «Письменник Року» 2020. Має 8 виданих книжок (в тому числі англійською мовою), понад 40 статей, наукові розробки в галузі психотерапії і квантової психології, сотні проведених тренінгів, виступів, лекцій, консультацій та семінарів. Книжки Ксенії Тейлор неодноразово перевидавали. А «На Грані Століть», «Всесвіт як Гугл» взагалі стали бестселерами.

Ксенія Тейлор всебічно займається громадською діяльністю. Результативно працює з молоддю, проводить тренінги для різних молодіжних організацій, читає лекції в університетах, записує і дарує цілі курси. Активно займається впровадженням в Україні програми боротьби з домашнім насиллям.

З перших днів війни Ксенія Тейлор працює як волонтера у кризовому центрі від УСП і надає психологічну допомогу та психотерапевтичну підтримку людям, які постраждали від жахів цієї війни. Виступає на семінарах і конференціях перед колегами та ділиться особистим професійним досвідом, новими розробками у галузі інноваційної психотерапії сьогодення.

Сьогодні час, коли на арену виходять сильні особистості, які не тільки можуть змінити цей світ на краще, а своєю діяльністю змінюють його. Однією з таких осіб є Ксенія Тейлор, з якою ми ведемо діалог.

Добрий день, Ксеніє! Одна із Ваших книжок називається «Час Сильної Особистості». Чому це так важливо для Вас – ця сила?

Наш шлях Землі – це шлях еволюції, це шлях розвитку, це шлях змін. Ми не маємо стояти на місці, ми маємо завжди прагнути кращого. Історію писали ті, хто діяв. Сьогодні час дій, які під силу сильним особам, що керують змінами свого життя та світу загалом. Це важливо усвідомити для того, щоб творити і жити в унісон зі Всесвітом. Ти кожен день робиш свій вибір – або ти сильна особистість, або ти за бортом. Але я точно можу сказати, що я далеко не завжди сильна, як і кожна людина. Доволі часто я слабка, можу помилятися, падати, бути сумною і не в енергії. І це також нормально. Ми люди, і ми маємо право на помилки, на погані настрої. Головне, що в стані, коли ти не в гуморі, прагнути змінити ситуацію. Треба зрозуміти, чого ти прагнеш насправді і туди вже спрямувати свою енергію. І в цьому теж багато внутрішньої сили.

Ксеніє, Ви не тільки як письменниця, але і як науковий діяч, психотерапевт і спікер, у своїй діяльності вперше з-поміж фахівців так глибоко і так серйозно торкнулися теми людини III тисячоліття в епоху глобальних трансформацій. А сьогодні, коли наша країна бореться з ворогом, коли ми всі виборюємо нашу незалежність, волю, свободу, майбутнє, ця тема на піку актуальності. Кожному із нас потрібно багато сили зараз. Чому саме ця тема цікава Вам?

Старі закони вже не працюють. Багато про це говорять. Але людині потрібні інструменти, чіткі інструкції, конкретні практики, які допоможуть вийти на новий рівень, щоб бути в унісон зі світом, який швидко змінюється. Як експерт, я досліджую нові закони і впроваджую їх в свою практику. А вже потім ділюся новітніми інструментами в своїх книжках та на тренінгах. Інновації – це те, що допомагає людині сьогодні бути в ресурсі. Тому і мої книги, і освітні програми інноваційні. Упроваджувати нові технології в роботі з внутрішнім станом людини і бачити результат – це велике задоволення.

Я читала Ваші книжки. Вони зовсім різні. Ваш особистий стиль дуже добре простежується, але ж кожна книжка така неповторна. Як Вам вдається писати так різнопланово і на такі різні, але дуже актуальні теми?

Дякую за такий комплімент. Це приємно, що Ви бачите, що мої книжки охоплюють велике коло тем, які важливо освітлювати сьогодні. Пишу в жанрі нон-фікшн (науково-популярний). Я психотерапевт-практик, квантовий психолог, експерт, який допомагає людям в різних життєвих ситуаціях. Я працюю з душею людини, з її внутрішнім світом. Це велика відповідальність. Але результат кожного разу. На психотерапію приходять люди, які готові до змін, які готові працювати зі своїм станом та отримувати новий результат. Та я розумію, що книжки – це такий великий ресурс. Прочитавши книжку та впровадивши те, що я рекомендую, також можна змінити все у своєму житті. І я буду ділитися своїми розробками в галузі психотерапії та квантової психології в книжках, давати інструменти, техніки та практики, пояснюючи, як це все працює. Це можливість допомогти якомога більшій кількості людей. Тому і теми різні, і книжки різні.

Ви надаєте психологічну допомогу у кризовому центрі. Чим психотерапія сьогодні відрізняється від довоєнної?

Сьогодні в Україні немає жодної людини, яка б не постраждала від війни та її наслідків. Усі ми зараз так чи інакше переживаємо психологічну травму. І ті, що пересиджують в укриттях через артилерійські обстріли, і ті, що через війну залишилися без даху над головою, і ті, хто зараз в окупації. І ті, що

боронять нашу країну на передовій, і ті, у кого там перебувають їхні близькі. Психотравм зазнають навіть ті люди, у кого над головою не літають кулі і снаряди, але хто щодня відстежує новини в інтернеті. Всі, у кого серце та душа болить за Україну.

Ми опинилися у найгіршому виді травми – вона пролонгована у часі, тому так важко виринути з неї. Потрясіння за потрясінням, біль за болем, бомба за бомбою... Ми не встигаємо перевести подих і зробити ковток повітря – прилітає наступне. Ми знову і знову опиняємося під цією пекельною чорною водою, у фазі заціпеніння та заперечення.

Психотерапевти України ніколи не стикалися (та і не думали, що колись стикнемося) з психотравмою війни. Це дуже серйозне випробування для всіх нас як з морального, емоційного, фізичного, так і з професійного погляду. Протягом п'яти місяців психотерапевти стоять на варті психічного здоров'я нації. І це дуже відповідально!

З чим Ви стикнулися як психотерапевт?

Два вороги, з якими ми ведемо боротьбу: це той ворог, з яким вся наша країна та всі ми ведемо боротьбу... Інший ворог прихований, тому що ми не бачимо явного впливу його – і це є психотравма. Ми розуміємо, що вплив тих подій, які зараз відбуваються, є занадто стресовими. Травма – це не завжди розлад. Травма – це коли ми стикаємося зі стресом. І цей стрес є надмірний за часом, інтенсивністю і своїм впливом на нас. Стикнулася з тим, що більшість людей не помічають того, що відбувається з ними, не помічають впливу стресової реакції на їх тіло. Психотерапія (в цьому випадку) – це інструмент, який допомагає вижити в стані стресу, зрозуміти, що відбувається з психікою насправді, одержати дієві робочі інструменти, отримати підтримку.

Багато людей психологічно постраждало під час цієї війни?

Ця війна всіх нас так чи інакше робить постраждалими. Ми перебуваємо у зовнішніх обставинах, які не можемо контролювати. Подібне називають віктимізацією. Але при цьому синдром жертви зумовлений лише внутрішнім станом людини. Ніхто, крім нас самих,

не може нав'язати психологію жертви. Ми входимо у роль жертви не через те, що з нами відбувається, а тому, що приймаємо рішення триматися свого мучеництва. Однак у людини можна відібрати все, крім одного – її останньої свободи. Свободи вибору свого ставлення до цих обставин. І рішення із ними впоратися. Я працюю не з жертвами, а з постраждалими. З тими, хто потребує допомоги і прийняв рішення жити далі та продовжити боротися за стабілізацію внутрішнього стану. Це важливо усвідомити.

Ксеніє, я розумію, що зараз може і не на часі це питання. Але ж хочу Вас запитати про Ваші думки? Про що Ви мрієте? Чого прагнете? Стільки всього вже зроблено, які Ваші подальші плани?

У мене сьогодні тільки одна мрія – Перемога України та Мир! Дійсно, всі мої молитви за Перемогу та Мир, за наші ЗСУ, нашу країну. Мрію жити та творити у мирній, незалежній, сильній, красивій Україні. Війна спробувала забрати у мене мою особистість... це було дуже відчутно на початку війни. Я була у ступорі... Мене ніби не стало в одну мить о 5-й ранку 24 лютого. Але сьогодні я повертаю собі свою внутрішню силу. Не дуже виходить... багато стресу... Що стосується подальших планів, то всі вони відмінилися. 22.02.2022 року відбулася презентація моєї роману «На Межі Століть» англійською мовою «On the Edge of Centuries», готувалася до видання ще дві книжки. У мене був розписаний увесь рік... А сьогодні мені треба тільки триматися, вірити та діяти. Але... я почала потрохи писати нову книжку і вона буде про війну та її наслідки. Зовсім потрохи пишу. Хочу видати зразу після нашої Перемоги. Сьогодні у мене свій фронт – психологічна допомога. І ще я багато донатю на ЗСУ та конкретні потреби і закликаю українців не зупинятися, працювати, діяти та донатити.

Дякуємо Вам за інтерв'ю, пані Ксеніє, ми з нетерпінням чекатимемо на Ваші нові книжки та презентації.

Діалог вела Ірина СТЕПАНОВА,
Науково-методичний центр ВФПО

ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ У ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ

1. Чи зберігається середній заробіток за педагогічними, науково-педагогічними працівниками закладів освіти, призваними на військову службу?

19 липня 2022 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оптимізації трудових відносин» від 01.07.2022 № 2352-IX, яким, зокрема, внесено зміни до частини третьої статті 119 Кодексу законів про працю України щодо припинення збереження середнього заробітку працівникам, які призвані на строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або прийнятими на військову службу за контрактом, у тому числі шляхом укладення нового контракту на проходження військової служби, під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення.

Водночас, слід звернути увагу на частину другу статті 57 Закону України «Про освіту» за педагогічними та науково-педагогічними працівниками на період проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, або військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період зберігається попередній середній заробіток.

Міністерство освіти і науки в листі від 06.09.2022 № 1/10241-22 щодо цього питання зазначає таке. На сьогодні будь-яких змін до Закону України «Про освіту» щодо припинення збереження попереднього середнього заробітку працівникам, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації або військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, не внесено.

Таким чином, частина друга статті 57 Закону України «Про освіту» щодо збереження за педагогічними чи науково-педагогічними працівниками попереднього середнього заробітку на період проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, або військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, чинна і має реалізовуватися в повному обсязі.

З приводу цього питання, є також позиція Міністерства економіки, що викладена у листі від 21.08.2022 № 4711-06/60669-03, а саме: відповідно до норм статті 57 Закону України «Про освіту» за педагогічними та науково-педагогічними працівниками, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, або військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, зберігається середній заробіток.

Екстраполюючи вищевказане, частина друга статті 57 Закону України «Про освіту» щодо збереження за педагогічними чи науково-педагогічними працівниками попереднього середнього заробітку на період проходження військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, або військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період продовжує свою дію, отже, правових підстав зупинення виплат для педагогічних чи науково-педагогічних працівників немає.

2. Що таке договір з нефіксованим робочим часом?

Український парламент продовжує активно оновлювати трудове законодавство, адаптуючи його до сучасних економічних умов. 10 серпня набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання трудових відносин з нефіксованим робочим часом» від 18.07.2022 року № 2421-IX, що врегульовує питання нестандартних форм зайнятості для осіб, які виконують роботу на непостійній основі.

Держпраці надало роз'яснення щодо цієї форми договору та звертає увагу на те, що типова форма трудового договору з нефіксованим робочим часом ще має бути затверджена Мінекономіки.

Визначення трудового договору з нефіксованим робочим часом як особливої форми трудового договору знаходимо у статті 211 КЗпП. Це нова стаття КЗпП, яка встанов-

лює умови та правила, за якими й укладатимемо саме такі договори.

Трудовий договір з нефіксованим робочим часом – це особливий вид трудового договору, умовами якого не встановлено конкретний час виконання роботи, обов'язок працівника виконувати яку виникає виключно у разі надання роботодавцем передбаченої цим трудовим договором роботи без гарантування того, що така робота буде надаватися постійно, але з дотриманням умов оплати праці.

Роботодавець самостійно визначає необхідність та час залучення працівника до роботи, обсяг роботи та в передбачений трудовим договором строк погоджує з працівником режим роботи та тривалість робочого часу, необхідного для виконання відповідної роботи. При цьому мають дотримуватися вимоги законодавства щодо тривалості робочого часу та часу відпочинку.

Кількість трудових договорів з нефіксованим робочим часом у одного роботодавця не може перевищувати 10 відсотків загальної кількості трудових договорів, стороною яких є цей роботодавець.

Кількість базових годин, під час яких від працівника можуть вимагати працювати, не може перевищувати 40 годин на тиждень, а кількість базових днів не може перевищувати 6 днів на тиждень.

Працівник має право відмовитися від виконання роботи, якщо роботодавець вимагає виконання роботи поза межами базових днів та годин або якщо йому було повідомлено про наявність роботи із порушенням мінімальних строків, визначених трудовим договором з нефіксованим робочим часом.

Мінімальна тривалість робочого часу працівника, який виконує роботу на підставі трудового договору з нефіксованим робочим часом, протягом календарного місяця становить 32 години. Якщо працівник протягом календарного місяця виконував роботу менше 32 годин, йому має бути виплачена заробітна плата не менше ніж за 32 години робочого часу відповідно до умов оплати праці, визначених трудовим договором.

У разі ненадання роботодавцем роботи працівникові, який виконує роботу на підставі трудового договору з нефіксованим робочим часом, заробітна плата за відрядної системи оплати праці протягом календарного місяця має бути виплачена працівникові у розмірі, не меншому за розмір заробітної плати працівника відповідної кваліфікації, оплата праці якого здійснюється за погодинною системою, – за 32 години робочого часу.

Роботодавець не може забороняти або перешкоджати працівникові, який виконує роботу на підставі трудового договору з нефіксованим робочим часом, виконувати роботу за трудовими договорами з іншими роботодавцями. Виконання роботи на умовах нефіксованого робочого часу не тягне за собою будь-яких обмежень обсягу трудових прав працівників.

Працівник, який відпрацював на умовах трудового договору з нефіксованим робочим часом понад 12 місяців, має право звертатися до роботодавця з вимогою укладення строкового або безстрокового трудового договору на умовах загальноновстановленого у роботодавця графіка роботи з відповідною оплатою праці.

За результатами розгляду зазначеної вимоги роботодавець зобов'язаний протягом 15 календарних днів з дня звернення працівника укласти з ним такий строковий або безстроковий трудовий договір або надати йому в письмовій формі обґрунтовану відповідь про відмову укласти такий трудовий договір.

У разі відмови роботодавця укласти такий строковий або безстроковий трудовий договір працівник має право повторно звертатися з відповідною вимогою протягом усього строку дії трудового договору з нефіксованим робочим часом, але не раніше ніж через 90 днів з дня отримання відповіді роботодавця на попередню його вимогу.

Підсумовуючи, можемо відзначити, що робота за трудовим договором з нефіксованим робочим часом має переваги здебільшого саме для працівників, які раніше працювали без певних як соціальних, так і трудових гарантій. Наразі такі працівники зможуть цим скористатися, а також отримувати щомісячну грошову виплату у вигляді заробіт-

ної плати, але слід врахувати що отримана заробітна плата буде оподатковуватися так само, як і для працівників з трудовим договором.

Щодо роботодавців, то колосальні переваги, як такі, що зумовлені для працівників, менш відчутні, хоча таким чином роботодавці можуть повністю уникнути нарахування штрафних санкцій та притягнення до відповідальності щодо неоформлених працівників та забезпечити себе від негативних наслідків.

3. Військовий облік жінок з 01 жовтня. Обов'язковий чи ні? Чи є певні зміни щодо військового обліку жінок з 01 жовтня 2022 року?

З 1 жовтня в Україні мав би запрацювати обов'язковий військовий облік для жінок певних спеціальностей. У генштабі та Міністерстві оборони України неодноразово наголошували, що хочуть, аби військовий облік для жінок був виключно добровільною справою.

Зрештою було видано наказ Міністерства оборони України від 06 вересня 2022 року № 259, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 12 вересня 2022 року № 1042/38378 «Про внесення змін до наказу Міністерства оборони України від 07 лютого 2022 року № 35». Наказ набув чинності 23 вересня. Його опублікували в Офіційному віснику України № 74 (2022). Цей наказ містить лише одну правку: «У підпункті 1 пункту 3 наказу Міністерства оборони України від 07 лютого 2022 року № 35 «Про внесення змін до наказу Міністерства оборони України від 11 жовтня 2021 року № 313», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 березня 2022 року за № 348/37684, слова та цифри «з 01 жовтня 2022 року» замінити словами та цифрами «з 01 жовтня 2023 року».

Таким чином, цим наказом відтерміновано ще на один рік військовий облік жінок.

Також станом на 21 вересня 2022 року Верховною Радою України прийнято за основу із скорочення строку підготовки проєкт Закону України № 6482 про внесення змін до статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу».

Частину одинадцятую статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» пропонують викласти в такій редакції:

«11. Жінки, які мають спеціальність та/або професію, споріднену з відповідною військово-обліковою спеціальністю, визначеною в переліку, затвердженому Міністерством оборони України, та придатні до проходження військової служби за станом здоров'я та віком, за власним бажанням можуть бути взяті на військовий облік військовозобов'язаних.

Жінки, які мають спеціальність та/або професію, споріднену з медичною діяльністю, беруться на військовий облік військовозобов'язаних».

Отже, ситуація сьогодні поки зазнає певних законодавчих змін щодо цього питання і вносить певні корективи щодо військового обліку жінок.

Як заявив Генеральний штаб, досвід розгортання всіх військових частин Збройних сил України та інших військових формувань до повних штатів воєнного часу свідчить, що сьогодні в державі немає гострої потреби збільшувати кількість жінок на військовому обліку.

Ірина БЕРЕЗЕНКО,
Науково-методичний центр ВФПО

ЗАСНОВНИК:
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Відповідальний редактор – Тетяна ОЛЬХОВИК
Літературний редактор – Ірина СЕРОВА
Верстка та дизайн – Людмила ШИШКІНА

Адреса редакції:

03151, м. Київ,
вул. Смілянська, 11
телефон: (044) 242-35-68
факс: (044) 242-35-68
nmc.vfpo@ukr.net

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №17045-5815P від 13.08.2010

Наклад – 1000 прим.

Виходить один раз на місяць

Відповідальність за зміст публікацій та достовірність інформації несуть автори.

Редакція залишає за собою право скорочувати авторські матеріали та вносити в них правки.